

**Товариство з обмеженою відповідальністю
«Експасія»**

**ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ
31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ**

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ	3
ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА	4
БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)	10
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)	12
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ)	14
ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ	15
1. ТОВАРИСТВО ТА ЙОГО ОПЕРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ	17
2. ЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В УКРАЇНІ	17
3. БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ	17
4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ	18
5. НОВІ СТАНДАРТИ, ТЛУМАЧЕННЯ І ПОПРАВКИ ДО ЧИННИХ СТАНДАРТІВ І ТЛУМАЧЕНЬ	30
6. НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ	33
7. ОСНОВНІ ЗАСОБИ	34
8. ІНШІ НЕОБОРОТНІ АКТИВИ	35
9. ЗАПАСИ	35
10. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ	35
11. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З БЮДЖЕТОМ	36
12. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ	36
13. ПОТОЧНІ ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ	36
14. ІНШІ ОБОРОТНІ АКТИВИ	36
15. ЗАРЕЄСТРОВАННИЙ КАПІТАЛ	37
16. КРЕДИТИ БАНКІВ ТА ІНШІ ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	37
17. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ДОГОВОРАМИ ОРЕНДИ	39
18. ПОТОЧНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	39
19. ІНШІ ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	39
20. ЧИСТИЙ ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)	40
21. СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)	40
22. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ДОХОДИ	40
23. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ	40
24. ВИТРАТИ НА ЗБУТ	40
25. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ	41
26. ІНШІ ФІНАНСОВІ ДОХОДИ	41
27. ІНШІ ДОХОДИ	41
28. ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ	41
29. ІНШІ ВИТРАТИ	41
30. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	41
31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ	42
32. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ	44
33. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ	47
34. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ	48
35. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ	48
36. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ	48

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

ЗАЯВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ КЕРІВНИЦТВА ЗА ПІДГОТОВКУ І ЗАТВЕРДЖЕННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ

Керівництво Товариства з обмеженою відповідальністю «Експансія» (надалі – Товариство) несе відповідальність за підготовку фінансової звітності, що достовірно відображає у всіх суттєвих аспектах фінансовий стан Товариства станом на 31 грудня 2019 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів і зміни в капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року, у відповідності до Міжнародних Стандартів Фінансової Звітності (надалі - МСФЗ).

Під час підготовки фінансової звітності у відповідності до МСФЗ керівництво Товариства несе відповідальність за:

- вибір належних принципів бухгалтерського обліку та їх послідовне застосування;
- застосування обґрунтованих оцінок і суджень;
- дотримання принципів МСФЗ або розкриття усіх суттєвих відхилень від МСФЗ у примітках до фінансової звітності;
- підготовку консолідованої фінансової звітності відповідно до МСФЗ, згідно припущення, що Товариство і далі буде здійснювати свою діяльність у найближчому майбутньому, за виключенням випадків, коли таке припущення не буде правомірним;
- облік та розкриття у фінансовій звітності всіх відносин та операцій між пов'язаними сторонами;
- облік та розкриття у фінансовій звітності всіх подій після дати балансу, які вимагають корегування або розкриття;
- розкриття всіх претензій у зв'язку з судовими позовами, які були або можливі в найближчому майбутньому;
- достовірне розкриття в фінансовій звітності інформації про всі надані кредити або гарантії від імені керівництва.

Керівництво Товариства також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження та забезпечення функціонування ефективної і надійної системи внутрішнього контролю у Товаристві;
- ведення бухгалтерського обліку відповідно до законодавства та стандартів бухгалтерського обліку відповідної країни реєстрації Товариства;
- прийняття заходів у межах своєї компетенції для захисту активів Товариства;
- виявлення та попередження фактів шахрайства та інших зловживань.

Дана фінансова звітність станом на 31 грудня 2019 року, що підготовлена у відповідності до МСФЗ, затверджена від імені керівництва Товариства 22 червня 2020 року.

Директор ТОВ «Експансія»

Головний бухгалтер ТОВ «Експансія»

A handwritten signature in blue ink, likely belonging to H. V. Kruglyan.

Круглян Н. В

Буличова В.М.

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНОГО АУДИТОРА

Власникам і управлінському персоналу Товариства з обмеженою відповідальністю «Експансія»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «Експансія» (далі – «Товариство»), що складається з:

- балансу (звіту про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 р.;
- звіту про фінансові результати (звіту про сукупний дохід), звіту про зміни у власному капіталі та звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою; та
- приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком можливого впливу питань, описаних в розділі «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах фінансовий стан Товариства на 31 грудня 2019 р., та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

- (i) Відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності» суб'єкт господарювання має використовувати такі самі облікові політики на початок періоду та щодо усіх періодів, відображених у його першій фінансовій звітності за МСФЗ, ці облікові політики мають відповідати усім МСФЗ, що є чинними станом на кінець його першого звітного періоду за МСФЗ. При підготовці першого комплекту фінансової звітності Керівництво Товариства не застосувало вимоги МСФЗ 16 «Оренда» станом на 1 січня 2018 року – дату переходу на МСФЗ. Як зазначено в Примітці 5 до фінансової звітності, Товариство вперше застосувало МСФЗ 16 з 1 січня 2019 року без ретроспективного перерахунку порівняльних даних, а саме балансу станом на 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року, а також фінансових результатів за 2018 рік. Таким чином, в балансі станом на 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року не були визнані активи у формі права користування та зобов'язання за договорами оренди, а в звіті про фінансові результати за 2018 рік не були відображені витрати з амортизації активів у формі права користування та процентні витрати за зобов'язаннями за договорами оренди. Орендні платежі за такою орендою були відображені на прямолінійній основі у складі витрат. Ми не змогли оцінити вплив даного відхилення від вимог МСФЗ на фінансову звітність Товариства.
- (ii) Керівництво не здійснило розрахунок очікуваних кредитних збитків відносно фінансових активів, які виникли в результаті операцій з пов'язаними сторонами, а саме: дебіторської заборгованості за розрахунками з нарахованих доходів (рядок 1140) в сумі 54 663 тисяч гривень, 78 459 тисяч гривень та 720 тисяч гривень, станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року відповідно; іншої поточної дебіторської заборгованості (рядок 1155) в сумі 353 908 тисяч гривень, 200 511 тисяч гривень та 69 698 тисяч гривень, станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року відповідно; поточних фінансових інвестицій (рядок 1160) в сумі 9 500 тисяч гривень станом на 31

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

грудня 2019 року. Як наслідок, ми не змогли оцінити, чи існувала потреба в будь-яких коригуваннях балансової вартості зазначених фінансових активів, відповідного резерву під очікувані кредитні збитки, фінансового результату за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року та 31 грудня 2018 року, а також нерозподіленого прибутку станом на 1 січня 2018 року.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з Міжнародним Кодексом Етики Професійних Бухгалтерів Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 32 до фінансової звітності, що описує значну концентрацію операцій Товариства з пов'язаними сторонами. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ми звертаємо увагу на Примітку 36 до фінансової звітності, що описує вплив поширення коронавірусу на діяльність Товариства після звітної дати. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту, що включають найзначніші оцінені ризики суттєвого викривлення, у тому числі оцінені ризики суттєвого викривлення внаслідок шахрайства

Ключові питання аудиту – це питання, що, на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядались в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Додаткового до питань, описаних в розділі «Основа для думки із застереженням», ми визначили, що нижче описані питання є ключовими питаннями аудиту, які слід відобразити в нашому звіті.

Ключове питання аудиту	Яким чином наш аудит розглядав ключове питання аудиту
Застосування МСФЗ 16 «Оренда» <i>Дивіться Примітку 5</i>	
Як зазначено в Примітці 5 до фінансової звітності, Товариство вперше застосувало МСФЗ 16 «Оренда» ретроспективно з визнанням кумулятивного наслідку першого застосування стандарту станом на 1 січня 2019 року. Застосування Товариством стандарту призвело до визнання зобов'язань за договорами оренди в сумі 320 353 тисяч гривень та активів у формі права користування в сумі 320 353 тисяч гривень.	Наші процедури включали, серед іншого:
Ми зосередили свою увагу на цій області в якості ключового питання аудиту в зв'язку з тим, що: (i) велика кількість договорів оренди та відмінність їх ключових умов значно ускладнюють бізнес-процеси пов'язані з обслуговуванням та обліком оренди; (ii) використання суттєвих припущень керівництвом для визначення ключових параметрів, які використовуються для оцінки орендних зобов'язань.	- аналіз облікової політики Товариства щодо обліку оренди; - перевірка договорів оренди щодо застосованих Товариством практичних прийомів на дату переходу на новий стандарт та компонентів розрахунку (ставка дисконту, термін оренди та ін.); - оцінка повноти розкриття інформації щодо застосування стандарту, а також подання відповідних статей балансу, а також впливу на фінансовий результат за 2019 рік; - перевірка розрахунку Товариства з визнання та оцінки активу у формі права користування та коректності відображення зобов'язань по оренді;
У фінансовій звітності Товариства представлено більше детальної інформації стосовно цього питання в Примітці 7 «Основні засоби та незавершені капітальні інвестиції» та 17 «Зобов'язання за договорами оренди».	Наше тестування не виявило суттєвої невідповідності.

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Звіті про управління, підготовленому у відповідності до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інших застосовних законодавчих і нормативних вимог, але не містять фінансової звітності та нашого звіту аудитора щодо неї.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновок з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації, отриманої до дати звіту аудитора, ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт. Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі стосовно питань, наведених в розділі «Основа для думки із застереженням» нашого звіту. Отже, ми не змогли визначити, чи ця інформація є суттєво викривленою у зв'язку з такими питаннями.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ і вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо складання фінансової звітності та за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Товариство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Товариства.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову,

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;

- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов, що може поставили під значний сумнів здатність Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Товариство припинити свою діяльність на безперервній основі;
- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Інша інформація, яка вимагається статтею 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність»

У відповідності до вимог статті 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» ми наводимо в нашому звіті незалежного аудитора наступну інформацію, яка вимагається на додаток до вимог Міжнародних стандартів аудиту:

Призначення і тривалість аудиторського завдання

Нас було призначено аудиторами Товариства 17 січня 2020 р. рішенням загальних зборів учасників Товариства для виконання обов'язкового аудиту фінансової звітності Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. Це перший рік нашого призначення на завдання з обов'язкового аудиту фінансової звітності Товариства.

Надання неаудиторських послуг та незалежність

Ми підтверджуємо, що наскільки ми знаємо і переконані, ми не надавали Товариству або контролюваним ним суб'єктам господарювання заборонені законодавством неаудиторські послуги, зазначені у четвертій частині статті 6 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність». Ми, включаючи ключового партнера з аудиту, були незалежними по відношенню до Товариства при проведенні нашого аудиту.

Ми надавали Товариству або контролюваним ним суб'єктам господарювання наступні інші послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту, що не були розкриті у фінансовій звітності або у річному звіті керівництва: консультування з питань трансфертного ціноутворення.

Узгодженість з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наша аудиторська думка щодо фінансової звітності, викладена в цьому звіті незалежного аудитора, узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету або його еквіваленту.

Узгодженість звіту про управління з фінансовою звітністю

Грунтуючись на результатах проведеної в ході аудиту роботи з урахуванням сформованих в процесі аудиту знань і розуміння діяльності Товариства та умов його роботи, в усіх суттєвих аспектах:

- Звіт про управління складено у відповідності до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та інших застосовних законодавчих і нормативних актів, а наведена в ньому інформація узгоджується з фінансовою звітністю;
- ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі стосовно питань, наведених в другому параграфі розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту. Отже, ми не змогли визначити, чи ця інформація є суттєво викривленою у зв'язку з такими питаннями.

Пояснення щодо результативності аудиту в частині виявлення порушень, зокрема пов'язаних із шахрайством

Цілі нашого аудиту щодо шахрайства полягають у ідентифікації та оцінці ризиків суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства, отриманні прийнятних аудиторських доказів в достатньому обсязі щодо оцінених ризиків суттєвого викривлення внаслідок шахрайства за допомогою виконання належних аудиторських процедури у відповідь на ці ризики, а також в прийнятті необхідних заходів щодо фактичних або підозрюваних випадків шахрайства, виявлених в ході аудиту. Однак основну відповідальність за запобігання і виявлення випадків шахрайства несуть ті, кого наділено найвищими повноваженнями, і управлінський персонал Товариства.

Ідентифікація та оцінка потенційних ризиків, пов'язаних з порушеннями

При ідентифікації та оцінці ризиків суттєвого викривлення в частині виявлення порушень, зокрема пов'язаних із шахрайством та недотриманням вимог законодавчих та нормативних актів, наші процедури, серед іншого, включали наступне:

- запити управлінському персоналу та тим, кого наділено найвищими повноваженнями, включаючи отримання та перегляд підтверджувальної документації стосовно політики та процедур Товариства, щодо:
 - ідентифікації, оцінювання та дотримання вимог законодавчих і нормативних актів, а також наявність відомостей про будь-які випадки їх порушення;
 - виявлення та реагування на ризики шахрайства та наявність відомостей про

Дії у відповідь на оцінені ризики

В результаті виконаних нами процедур з ідентифікації і оцінки ризиків ми визначили застосування МСФЗ 16 «Оренда», як ключове питання аудиту. Розділ «Ключові питання аудиту» нашого звіту більш детально пояснює ці питання, а також описує виконані нами конкретні процедури у відповідь на оцінені ризики.

Наші процедури у відповідь на інші ідентифіковані ризики, серед іншого, полягали в наступному:

- огляд розкриттів до фінансової звітності та тестування підтверджувальної документації для того, щоб оцінити дотримання вимог відповідних законів і нормативних актів, розглянутих в цьому розділі;
- запит управлінському персоналу, тим, кого наділено найвищими повноваженнями, та

ADVISORY · ASSURANCE · TAX · ACCOUNTING

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

Ідентифікація та оцінка потенційних ризиків, пов'язаних з порушеннями

Дії у відповідь на оцінені ризики

- будь-яке фактичне, підозрюване або передбачуване шахрайство; і внутрішні контролю, запроваджені для зменшення ризиків, пов'язаних з шахрайством або недотриманням вимог законодавчих та нормативних актів. - обговорення членами команди із завдання з аудиту, того, за яких обставин та на якому етапі фінансова звітність Товариства може бути вразливою щодо суттєвого викривлення внаслідок шахрайства, включаючи спосіб вчинення шахрайства. В рамках такого обговорення ми розглянули потенційні ризики щодо: визнання доходів, нехтування управлінським персоналом заходів контролю; і - отримання розуміння законодавчих і нормативних актів, які застосовуються до Товариства, та складають нормативно-правову основу його діяльності. При цьому ми приділяли особливу увагу тим законам і нормативним актам, які безпосередньо впливали на фінансову звітність або які мали фундаментальний вплив на діяльність Товариства. Ключові закони та нормативні акти, які ми розглядали у цьому контексті, включали Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю», Господарський кодекс України та відповідне податкове законодавство.	- внутрішнім юристам щодо існуючих та потенційних судових позовів та претензій; - виконання аналітичних процедур для виявлення будь-яких незвичайних або несподіваних взаємозв'язків, які можуть вказувати на ризики суттєвих викривлень внаслідок шахрайства; - ознайомлення з протоколами засідань тих, кого наділено найвищими повноваженнями; і - тестування відповідності проводок, відображених у головній книзі, та інших коригувань; оцінка того, чи свідчать судження та рішення, зроблені управлінським персоналом при визначенні облікових оцінок, на наявність упередженості; і оцінювання економічного обґрунтування щодо значних операцій, які є незвичайними або виходять за межі звичайного перебігу бізнесу. Ми також повідомили відповідні ідентифіковані закони та нормативні акти, потенційні ризики шахрайства всім членам команди завдання з аудиту, включаючи внутрішніх фахівців, і залишалися протягом всього аудиту настороженими щодо будь-яких ознак шахрайства або недотримання вимог законів і нормативних актів.
---	---

Ключовий партнер з аудиту

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Ковтун Оксана Анатоліївна.

Партнер

ТОВ «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»

Номер реєстрації аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: №100797.

Оксана Ковтун

22 червня 2020 р.

м. Київ, Україна

Основні відомості про аудиторську фірму

Повне найменування: Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА».

Місцезнаходження: 04112, місто Київ, вулиця Грекова, 3, квартира 9.

Фактична адреса: 03150, місто Київ, вулиця Фізкультури, 28.

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: №2091.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН)

станом на 31 грудня 2019 року

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «Експансія»
 Територія КИЇВСЬКА обл. Києво-Святошинський р-н
 Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю
 Вид економічної діяльності Роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами
 Середня кількість працівників¹ 3 131
 Адреса, телефон вулиця Промислова, будинок 5, м. КИЇВ, 08132
 Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака
 Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):
 за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
 за міжнародними стандартами фінансової звітності

Дата (рік, місяць, число)
 за ЄДРПОУ
 за КОАТУУ
 за КОПФГ
 за КВЕД

КОДИ		
2020	01	01
32294905		
3222410600		
240		
47.11		

V

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 року

Форма № 1 Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	№ примітки	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
1	2	2а	3	4	5
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи	1000	6	529 059	527	799
первісна вартість	1001	6	624 233	2 278	2 285
накопичена амортизація	1002	6	(95 174)	(1 751)	(1 486)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	7	218	264	5 416
Основні засоби	1010	7	537 273	162 880	175 848
первісна вартість	1011	7	834 163	338 151	333 596
знос	1012	7	(296 890)	(175 271)	(157 748)
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030		-	-	702
Відстрочені податкові активи	1045	30	1 062	739	381
Інші необоротні активи	1090	8	335	1 369	2 903
Усього за розділом I	1095		1 067 947	165 779	186 049
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	9	790 134	810 431	959 118
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10	64 477	42 608	31 978
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130		6 705	14 890	15 284
з бюджетом	1135	11	14 253	21 322	15 605
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	10	54 668	78 465	730
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	10	355 525	202 944	70 131
Поточні фінансові інвестиції	1160	13	9 500	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	12	195 384	145 372	195 514
Інші оборотні активи	1190	14	9 368	8 092	6 917
Усього за розділом II	1195		1 500 014	1 324 124	1 295 277
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200		-	-	-
Баланс	1300		2 567 961	1 489 903	1 481 326

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
БАЛАНС (ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН) (ПРОДОВЖЕННЯ)
СТАНOM НА 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

Пасив	Код рядка	№ примітки	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
1	2	2а	3	4	5
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	15	743 999	2 099	2 100
Капітал у дооцінках	1405		-	-	-
Додатковий капітал	1410		-	-	-
Резервний капітал	1415		-	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420		(420 789)	(417 584)	(374 435)
Неоплачений капітал	1425		-	-	-
Вилучений капітал	1430		-	-	-
Усього за розділом I	1495		323 210	(415 485)	(372 335)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Довгострокові кредити банків	1510	16	-	125 705	148 137
Інші довгострокові зобов'язання	1515	16, 17	262 350	28 533	67 602
Усього за розділом II	1595		262 350	154 238	215 739
III. Поточні зобов'язання і забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	16	172 472	24 863	-
Векселі видані	1605		-	4 000	39 990
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	16, 17	229 443	227 609	163 512
товари, роботи, послуги	1615		1 475 947	1 359 792	1 147 237
розрахунками з бюджетом	1620		8 570	8 115	7 384
розрахунками зі страхування	1625		1 490	1 444	1 118
розрахунками з оплати праці	1630		7 162	6 495	5 422
за одержаними авансами	1635		66 343	8 900	116 510
Поточні забезпечення	1660	18	15 274	17 081	13 666
Інші поточні зобов'язання	1690	19	5 700	92 851	143 083
Усього за розділом III	1695		1 982 401	1 751 150	1 637 922
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700		-	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800		-	-	-
Баланс	1900		2 567 961	1 489 903	1 481 326

Директор ТОВ «Експансія»

Головний бухгалтер ТОВ «Експансія»

Круглян Н. В

Буличова В.М.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

		КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)		2020	01	01
Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «Експансія»</u>	(найменування)	32294905		
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)				
за 2019 рік				
Форма № 2		Код за ДКУД		
		1801003		

I. Фінансові результати

Стаття	Код рядка	№ примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	2а	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	20	8 682 501	7 426 109
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	21	(7 756 953)	(6 771 349)
Валовий:				
прибуток	2090		925 548	654 760
збиток	2095		-	-
Інші операційні доходи	2120	22	33 873	98 152
Адміністративні витрати	2130	23	(39 623)	(33 423)
Витрати на збут	2150	24	(946 364)	(871 176)
Інші операційні витрати	2180	25	(12 861)	(14 598)
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
прибуток	2190		-	-
збиток	2195		(39 427)	(166 285)
Дохід від участі в капіталі	2200		-	-
Інші фінансові доходи	2220	26	70 024	170 114
Інші доходи	2240	27	65 947	23 431
Фінансові витрати	2250	28	(88 932)	(52 085)
Втрати від участі в капіталі	2255		-	-
Інші витрати	2270	29	(11 140)	(18 682)
Фінансовий результат до оподаткування:				
прибуток	2290		-	-
збиток	2295		(3 528)	(43 507)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	30	323	358
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		-	-
Чистий фінансовий результат:				
прибуток	2350		-	-
збиток	2355		(3 205)	(43 149)

II. Сукупний дохід

Стаття	Код рядка	№ примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	2а	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		-	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		-	-
Накопичені курсові різниці	2410		-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		-	-
Інший сукупний дохід	2445		-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450		-	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455		-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460		-	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465		(3 205)	(43 149)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ РЕЗУЛЬТАТ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД) (ПРОДОВЖЕННЯ)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

III. Елементи операційних витрат

Стаття	Код рядка	№ примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	2а	3	4
Матеріальні затрати	2500	23, 24	36 016	37 454
Витрати на оплату праці	2505	23, 24	382 012	380 568
Відрахування на соціальні заходи	2510	23, 24	83 952	83 905
Амортизація	2515	23, 24	239 194	32 165
Інші операційні витрати	2520	23, 24, 25	257 674	385 105
Разом	2550		998 848	919 197

IV. Розрахунок показників прибутковості акцій

Стаття	Код рядка	№ примітки	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	2а	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600		-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605		-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610		-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615		-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650		-	-

Директор
ТОВ «Експансія»

Головний бухгалтер
ТОВ «Експансія»

Круглян Н. В

Буличова В.М.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (ЗА ПРЯМИМ МЕТОДОМ)
ЗА РІК, ЯКИЙ ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2019 РОКУ
(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

		КОДИ		
Дата (рік, місяць, число)		2020	01	01
Підприємство <u>ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «Експансія»</u>	за ЄДРПОУ	32294905		
(найменування)				

Звіт про рух грошових коштів (за прямим методом)
за 2019 рік

Форма № 3

Код за ДКУД

1801001

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	10 490 688	8 833 840
Повернення податків і зборів	3005	2 546	13
Цільового фінансування	3010	5 575	-
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	2 861	6 767
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)	3035	1 067	1 595
Надходження від операційної оренди	3040	15 191	13 542
Надходження від отримання роялті, авторських винагород	3045	4	1 267
Інші надходження	3095	8 217	-
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)	3100	(9 535 860)	(8 224 094)
Праці	3105	(310 310)	(301 017)
Відрахувань на соціальні заходи	3110	(83 343)	(81 954)
Зобов'язань з податків і зборів	3115	(155 419)	(135 080)
Інші витрачання	3190	(79 133)	(100 817)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	362 084	14 062
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від реалізації:			
фінансових інвестицій	3200	-	16 880
необоротних активів	3205	557	19
Надходження від отриманих дивідендів	3220	24 516	20 000
Надходження від погашення позик	3230	377 137	139 476
Інші надходження	3250	-	1 395
Витрачання на придбання:			
фінансових інвестицій	3255	(588)	(17 010)
необоротних активів	3260	(15 038)	(20 850)
Витрачання на надання позик	3275	(413 784)	(271 087)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	3295	(27 200)	(131 177)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Власного капіталу	3300	-	88 000
Отримання позик	3305	186 861	322 358
Інші надходження	3340	582	-
Витрачання на:			
Викуп власних акцій	3345	-	(88 000)
Погашення позик	3350	(241 392)	(217 001)
Витрачання на сплату відсотків	3360	(66 288)	(52 284)
Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(184 578)	(678)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	(304 815)	52 395
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	30 069	(64 720)
Залишок коштів на початок року	3405	129 813	195 514
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	102	(981)
Залишок коштів на кінець року	3415	159 984	129 813

Директор
ТОВ «Експансія»

Головний бухгалтер
ТОВ «Експансія»

[Handwritten signature]

Круглян Н. В

Буличова В.М.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ

за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

КОДИ		
2020	01	01
32294905		

за ЄДРПОУ

Дата (рік, місяць, число)
Підприємство ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
(найменування)

Звіт про зміни у власному капіталі за 2019 рік

Форма № 4

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
Залишок на початок року	4000	2 099	-	-	-	(417 584)	-	-	(415 485)
Коригування:									
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	2 099	-	-	-	(417 584)	-	-	(415 485)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	(3 205)	-	-	(3 205)
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	-	-	-	-
Розподіл прибутку:									
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:									
Внески до капіталу	4240	741 900	-	-	-	-	-	-	741 900
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:									
Викуп акцій (часток)	4260	-	-	-	-	-	-	-	-
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	741 900	-	-	-	(3 205)	-	-	738 695
Залишок на кінець року	4300	743 999	-	-	-	(420 789)	-	-	323 210

Директор
ТОВ «Експансія»

Круглян Н. В.

Головний бухгалтер
ТОВ «Експансія»

Буличова В.М.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ (ПРОДОВЖЕННЯ)

за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

Звіт про зміни у власному капіталі

за 2018 рік

Форма № 4

Стаття	Код рядка	Зареєстрований (пайовий) капітал	Капітал у дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Код за ДКУД	1801005
Залишок на початок року	4000	2 100	-	-	-	(374 435)	-	-	-	Всього (372 335)
Коригування:										
Зміна облікової політики	4005	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Виправлення помилок	4010	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни	4090	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Скоригований залишок на початок року	4095	2 100	-	-	-	(374 435)	-	-	-	(372 335)
Чистий прибуток (збиток) за звітний період	4100	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Інший сукупний дохід за звітний період	4110	-	-	-	-	(43 149)	-	-	-	(43 149)
Розподіл прибутку:										
Виплати власникам (дивіденди)	4200	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Спрямування прибутку до зареєстрованого капіталу	4205	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Відрахування до резервного капіталу	4210	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Внески учасників:										
Внески до капіталу	4240	88 000	-	-	-	-	-	-	-	88 000
Погашення заборгованості з капіталу	4245	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення капіталу:										
Викуп акцій (часток)	4260	(88 000)	-	-	-	-	-	-	-	(88 000)
Перепродаж викуплених акцій (часток)	4265	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Анулювання викуплених акцій (часток)	4270	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вилучення частки в капіталі	4275	(1)	-	-	-	-	-	-	-	(1)
Інші зміни в капіталі	4290	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Разом змін у капіталі	4295	(1)	-	-	-	(43 149)	-	-	-	(43 150)
Залишок на кінець року	4300	2 099	-	-	-	(417 584)	-	-	-	(415 485)

Директор
ТОВ «Експансія»

Головний бухгалтер
ТОВ «Експансія»

Круглян Н. В

Буличова В.М.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

1. ТОВАРИСТВО ТА ЙОГО ОПЕРАТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Товариство з обмеженою відповідальністю «Експансія» (далі – «Товариство») було створене у 2002 році, відповідно до рішення загальних зборів засновників від 18 листопада 2002 року (запис у реєстрі 02.12.2002). Єдиним засновником ТОВ «Експансія» є публічне акціонерне товариство «Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Рітейл Інвест», яка знаходиться у власності ТОВ «Фоззі Груп» («Кінцеве материнське підприємство»).

Основним напрямком діяльності підприємства є оптова та роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами.

Юридична адреса Товариства: Україна, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, м. Вишневе, вул. Промислова, 5, індекс 08132.

Середня кількість працівників Товариства в 2019 році складала 3 131 співробітників (2018: 3 421 співробітника).

2. ЕКОНОМІЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ В УКРАЇНІ

Товариство здійснює свою діяльність в Україні. Попри те, що економіка України вважається ринковою, вона продовжує демонструвати певні особливості, властиві економіці, що розвивається. Такі особливості характеризуються, але не обмежуються, низьким рівнем ліквідності на ринках капіталу, високою інфляцією та значним дефіцитом балансу державних фінансів та зовнішньої торгівлі.

Після значного погіршення в 2014 і 2015 роках, нинішня політична та економічна ситуація в Україні залишається нестабільною. У 2019 році український уряд продовжує здійснювати всеосяжну програму структурної реформи, спрямованої на усунення існуючих диспропорцій в економіці, державних фінансах та управлінні, боротьбі з корупцією, реформування судової системи з метою забезпечити умови для відновлення економіки в країні.

Стабілізація економіки України у найближчому майбутньому залежить від успішності дій, яких вживає уряд, та забезпечення безперервної фінансової підтримки України з боку міжнародних донорів та міжнародних фінансових установ.

Національний банк України продовжує дотримуватись політики плаваючого валютного курсу гривні. Протягом 2019 року офіційний обмінний курс гривні до долару США Національного банку України зменшився на 13% з 27,6883 гривень за долар США на 1 січня 2019 року до 23,6862 гривень за долар США на 31 грудня 2019 року. Протягом 2019 року Національний банк України знизив облікову ставку з 18,0% до 13,5%.

Щодо валютного регулювання, Національний банк України продовжив політику зменшення валютних обмежень, і, починаючи з березня 2019 року зменшив обов'язкову частку продажу валютних надходжень від 50% до 30%, та повністю відмінив дане обмеження починаючи з 20 червня 2019 року.

У 2019 році споживча інфляція сповільнилася до 4.1% (з 9.8% у 2018 році), а зростання реального ВВП, становило 3.3%. Сповільненню інфляції сприяла помірна динаміка цін на продовольчі товари, а також зміцнення курсу гривні завдяки профіциту іноземної валюти на ринку, який утримувався впродовж переважної частини 2019 року.

Міжнародні рейтингові агенції Fitch та Standard&Poor's, підвищили суверенний рейтинг України до рівня В. Агенції відзначили суттєве покращення макроекономічної ситуації, відповідальну фіскальну та бюджетну політику, а також появу «вікна можливостей» для здійснення економічних реформ. Наприкінці 2019 року міжнародне рейтингове агентство Moody 's Investors Service підтвердило суверенний кредитний рейтинг України в національній та іноземній валютах на рівні Caa1 та змінило стабільний прогноз на позитивний.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених подій на фінансовий стан і результати діяльності Товариства у звітному періоді.

3. БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі припущення, що Товариство здатне продовжувати свою діяльність на безперервній основі в найближчому майбутньому.

За рік, який закінчився 31 грудня 2019 року власний капітал Товариства мав позитивне значення і склав 323 210 тисяч гривень (2018: (415 485 тис. грн)). Поточні зобов'язання перевищували оборотні активи на 482 387 тисяч гривень (2018: 427 026 тисяч гривень). Чистий фінансовий результат за 2019 рік мав від'ємне значення в сумі 3 205 тисяч гривень (2018: 43 149 тисяч гривень).

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

3. БЕЗПЕРЕРВНІСТЬ ДІЯЛЬНОСТІ (продовження)

Керівництво вважає, що Товариство буде продовжувати діяльність як безперервно діюче підприємство. Це припущення ґрунтується на поточних намірах Керівництва Товариства.

У 2019 році відбулися зміни статутного капіталу Товариства. Рішенням Учасника було збільшено статутний капітал Товариства шляхом внесення додаткового вкладу на суму 741 900 тисяч гривень (Примітка 15).

Крім того, керівництво реалізує заходи по оптимізації діяльності Товариства, а саме:

- ✓ Проведення маркетингових заходів, таких як: промо акції, Digital просування у соціальних мережах, та інші заходи, які, відповідно, дадуть змогу залучити більшу кількість покупців та збільшити оборот та результат від операційної діяльності;
- ✓ Збільшення продажу через інтернет-магазин за рахунок впровадження можливості розрахунку по системі LiqPay.
- ✓ Збільшення об'єму власного виробництва, що збільшить дохідність продажів.

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ

Мета даної фінансової звітності та перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності

До 1 січня 2018 року Товариство не готувало фінансову звітність у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»). Починаючи з 1 січня 2018 року та в подальшому Товариство готує фінансову звітність відповідно до МСФЗ. З цією метою, Товариство підготувало перший повний комплект фінансової звітності у відповідності до МСФЗ станом на 31 грудня 2019 року відповідно до МСФЗ 1 «Перше застосування міжнародних стандартів фінансової звітності» («МСФЗ 1»). Даний стандарт вимагає підготовку фінансової звітності за обліковою політикою, яка відповідає кожному МСФЗ, які діють на дату підготовки першого повного комплекту фінансової звітності у відповідності до МСФЗ.

Відповідно до МСФЗ 1, фінансова звітність Товариства має включати розкриття щодо узгодження капіталу і загального сукупного доходу, визначеними у відповідності з національними стандартами бухгалтерського обліку та фінансової звітності і капіталу та загального сукупного доходу визначеними відповідно до МСФЗ з метою розкриття впливу істотних коригувань.

Основа підготовки

Для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, які викладені державною мовою та офіційно оприлюднені на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Дана фінансова звітність підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) на основі принципу історичної собівартості, за винятком випадків зазначених нижче.

Нижче наведено основні положення облікової політики, що використовувались під час підготовки даної фінансової звітності. Ці положення облікової політики застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності, за виключенням обставин викладених в Примітці 5.

Валюта подання даної фінансової звітності Товариства – українська гривня. Суми виражені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше.

Узгодження П(С)БО та МСФЗ

Фінансова звітність, яка була підготовлена на основі бухгалтерських записів Товариства згідно з П(с)БО, містить коригування, необхідні для представлення такої фінансової звітності згідно з МСФЗ.

При підготовці фінансової звітності попередній звіт про фінансовий стан Товариства було підготовлено на 1 січня 2018 року, дату переходу Товариства на МСФЗ.

Узгодження капіталу, відображеного згідно з П(С)БО та МСФЗ, представлено таким чином:

	<u>1 січня 2018</u>
Відповідно до П(С)БО (не перевірено аудитом)	<u>(372 716)</u>
Зміна облікових політик	
1) Визнання відстрочених податків	<u>381</u>
Відповідно до МСФЗ	<u>(372 335)</u>

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Основні засоби

Основні засоби відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення. Первісна вартість об'єкта основних засобів включає: (а) його вартість придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовані податки, після вирахування торговельних знижок; (б) будь-які витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням об'єкта до місця розташування та стану, необхідного для того, щоб мати можливість працювати в спосіб, визначений керівництвом Товариства; (в) первісну оцінку витрат на демонтаж, переміщення елемента і відновлення ділянки, на якому він знаходиться; (г) зобов'язання, які Товариство несе або при придбанні об'єкта або внаслідок того, що використовує цей об'єкт протягом певного періоду для інших цілей, ніж для виробництва продукції протягом цього періоду.

Подальше збільшення вартості основних засобів первісно визнається за вартістю придбання. Капіталізовані витрати включають витрати на модернізацію та заміну частин активів, які збільшують строк їхнього корисного використання або покращують їхню здатність генерувати доходи. Витрати на ремонт та обслуговування основних засобів, які не відповідають наведеним вище критеріям капіталізації, відображаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені.

Сума, що підлягає амортизації є вартістю об'єкта основних засобів за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Ліквідаційна вартість активу прирівнюється до нуля в тому випадку, якщо підприємство планує використовувати об'єкт до закінчення його корисного терміну використання. Амортизація розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який складає для:

Модернізованих орендованих засобів	від 5 до 21 років
Машин та обладнання	від 3 до 10 років
Транспортних засобів	від 4 до 10 років
Інше обладнання	від 2 до 10 років

Ліквідаційна вартість, термін корисного використання аналізується в кінці кожного звітного періоду. Вплив будь-яких змін в порівнянні з попередніми оцінками враховується як зміна в обліковій оцінці.

Сума, яка підлягає амортизації, для активів, отриманих за договорами лізингу, амортизується протягом очікуваного терміну корисного використання на тій же основі, як власних активів.

Прибуток або збиток від вибуття об'єкта основних засобів визначаються як різниця між виручкою від продажу та балансовою вартістю активу і відображається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Незавершені капітальні інвестиції

Незавершені капітальні інвестиції являють собою об'єкти, які знаходяться в процесі будівництва або інші об'єкти, які повинні бути доведені до місця розташування і стану, необхідного для функціонування основних засобів в спосіб, визначений керівництвом. Об'єкти незавершених капітальних інвестицій відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопичених збитків від зменшення корисності при первісному визнанні. На об'єкти незавершених капітальних інвестицій амортизація не нараховується.

Нематеріальні активи

Нематеріальний актив являє собою ідентифікований немонетарний актив, який не має матеріальної форми (МСБО 38). Нематеріальні активи визнаються, якщо, і тільки якщо існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з даним активом, надходять до суб'єкта господарювання; і вартість активу можна достовірно оцінити. Товариство визначає, чи є строк корисного використання нематеріального активу визначеним або невизначеним. Строк корисного використання є невизначеним, якщо немає передбаченого обмеження терміну, протягом якого очікується, що актив буде генерувати чисті притоки грошових коштів для Товариства.

Вартість нематеріального активу з визначеним строком корисного використання, яка амортизується, повинна розподілятися на систематичній основі протягом строку його корисного використання. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання не амортизуються, але тестуються на предмет знецінення у випадку наявності ознак зменшення корисності. У разі знецінення балансова вартість нематеріальних активів зменшується до найбільшої з двох величин - вартості використання та справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Нематеріальні активи оцінюються при первісному визнанні за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Первісна вартість придбаного нематеріального активу складається з ціни (вартості) придбання, мита та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, в якому вони придатні до використання належним чином.

Для нематеріальних активів використовується прямолінійний метод нарахування амортизації.

Амортизація розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який складає для:

Програмне забезпечення	від 1,5 до 10 років
Торгові марки та інше	від 3 до 8 років

Ліквідаційна вартість нематеріальних активів для цілей амортизації дорівнює нулю.

Наприкінці звітного року строки корисної експлуатації нематеріальних активів переглядаються.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеного розміру майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до складу витрат звітного періоду.

Первісна вартість нематеріальних активів збільшується на суму витрат, пов'язаних із удосконаленням цих нематеріальних активів і збільшенням строку використання, що сприятиме збільшенню первісно очікуваних майбутніх економічних вигід.

Інвестиції в асоційовані та дочірні підприємства

Інвестиції Товариства в асоційовані та дочірні підприємства обліковуються за методом участі в капіталі.

Відповідно до методу участі в капіталі інвестиції в асоційоване та дочірнє підприємство при первісному визнанні визнаються за собівартістю.

В подальшому балансова вартість інвестицій коригується для визнання частки Товариства в чистих активах асоційованого або дочірнього підприємства після дати придбання.

В звіті про прибутки та збитки відображається частка Товариства в результатах діяльності асоційованого або дочірнього підприємства. Будь-які зміни в складі іншого сукупного доходу цих компаній відображаються у складі іншого сукупного доходу Товариства. Крім того, коли відбулася зміна, безпосередньо визнана в капіталі асоційованого або дочірнього підприємства Товариство визнає свою частку будь-яких змін, коли це може бути застосовано, в звіті про зміни в капіталі.

Нереалізовані прибутки та збитки, що виникають в результаті операцій між Товариством та асоційованим або дочірнім підприємством включаються при розрахунку частки інвестора у прибутках/збитках асоційованого або дочірнього підприємства.

Коли частка Товариства у збитках асоційованого або дочірнього підприємства дорівнює або перевищує розмір частки в чистих активах асоційованого підприємства, то Товариство припиняє визнання подальших збитків за винятком тих випадків, коли Товариство має зобов'язання щодо асоційованого або дочірнього підприємства.

Якщо асоційоване або дочірнє підприємство надалі отримує прибуток, Товариство поновлює визнання своєї частки в цих прибутках тільки після того, як його частка дорівнює частці невизнаних збитків.

Фінансова звітність асоційованого та/або дочірнього підприємства складається за той самий звітний період, як і фінансова звітність Товариства. При необхідності вносяться коригування з метою приведення облікової політики асоційованої та/або дочірньої компанії у відповідність до облікової політики Товариства.

У разі втрати суттєвого впливу над асоційованим або дочірнім підприємством, Товариство визнає утримувану інвестицію за справедливою вартістю. Будь-які різниці між балансовою вартістю і справедливою вартістю інвестицій в асоційоване або дочірнє підприємство, які виникли від втрати істотного впливу визнаються в звіті про прибутки і збитки.

Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість є вартістю, яку буде отримано від продажу активу або сплачено за передачу зобов'язання в рамках звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на припущенні, що угода щодо продажу активу або передачі зобов'язання відбуватиметься:

- на основному ринку для активу або зобов'язання, або
- на найсприятливішому ринку для даного активу або зобов'язання, за відсутності основного ринку.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Основний або найсприятливіший ринок повинен бути доступний для Товариства.

Справедливу вартість активу або зобов'язання визначають, виходячи із припущень, які учасники ринку використовували б під час визначення ціни активу або зобов'язання, якщо припустити, що такі учасники ринку діють, переслідуючи власні економічні інтереси.

Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує здатність учасника ринку генерувати економічні вигоди від найкращого та найбільш ефективного використання активу, або продаючи його іншому учаснику ринку, який використовуватиме актив в найкращий і найбільш ефективний спосіб.

Товариство використовує різні методи оцінки, необхідні в даних обставинах, і для яких є достатньо даних для визначення справедливої вартості, максимально використовуючи відповідні доступні очевидні вхідні дані та зводячи до мінімуму використання недоступних вхідних даних.

Всі активи та зобов'язання, чия справедлива вартість оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікуються в рамках описаної нижче ієрархії джерел справедливої вартості на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості загалом:

- Рівень 1 - Ринкові котирування цін на активному ринку за ідентичними активами чи зобов'язаннями (без жодних коригувань);
- Рівень 2 - Моделі оцінки, в яких істотні для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найнижчого рівня ієрархії, є прямо чи опосередковано спостережуваними на ринку;
- Рівень 3 - Моделі оцінки, в яких істотні для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найнижчого рівня ієрархії, не є спостережуваними на ринку.

Для активів та зобов'язань, які визнаються у фінансовій звітності на регулярній основі, Товариство визначає, чи відбувалися переходи між рівнями ієрархії шляхом перегляду класифікації (на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості загалом) наприкінці кожного звітного періоду.

Зменшення корисності необоротних активів

На кожен звітну дату Товариство переглядає балансову вартість своїх необоротних активів з метою визначення наявності будь-яких ознак знецінення. Якщо такі ознаки існують, то очікувана відновна вартість такого активу розраховується для визначення суми збитків від знецінення. У разі, якщо практично неможливо визначити суму очікуваного відшкодування окремого активу, Товариство визначає суму очікуваного відшкодування одиниці, яка генерує грошові кошти, до якої належить цей актив.

Запаси

Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

Первісна вартість запасів складається з таких фактичних витрат: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються Товариству; інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і приведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Собівартість запасів визначається за методом середньозваженої вартості.

Фінансові інструменти - основні підходи до оцінки

Справедлива вартість - ціна, яка була б отримана за продаж активу чи сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки. Найкращим підтвердженням справедливої вартості є ринкові котирування на активному ринку. Активний ринок - ринок, на якому операції для активів або зобов'язань відбуваються з достатньою частотою та у достатньому обсязі, щоб надавати інформацію про ціноутворення на безперервній основі.

Справедлива вартість фінансових інструментів, що обертаються на активному ринку, оцінюється як сума, отримана при множенні ринкового котирування на окремих активів або зобов'язань на кількість інструментів, утримуваних організацією. Це справедливо навіть для випадку, коли звичайний щоденний обсяг торгівлі ринку не достатній, щоб поглинути утримувану кількість, а розміщення заявок на продаж цієї позиції в одній операції може вплинути на ціну котирування.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Моделі оцінки, такі як модель дисконтованих грошових потоків, а також моделі, засновані на даних аналогічних операцій, що здійснюються на ринкових умовах, або розгляд фінансових даних об'єкта інвестицій використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, для яких недоступна ринкова інформація про ціну угод. Результати оцінки справедливої вартості аналізуються і розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості в такий спосіб:

- (i) до 1 Рівня відносяться оцінки за ринковими котируваннями (не скоригованими) на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань,
- (ii) до 2 Рівня - отримані за допомогою моделей оцінки в яких усі використані значні вихідні дані, які або прямо (наприклад, ціна), або опосередковано (наприклад, розраховані на базі ціни) можна спостерігати для активу або зобов'язання, і
- (iii) оцінки 3 Рівня, котрі є оцінками, які не засновані виключно на спостережуваних ринкових даних (тобто для оцінки потрібно значний обсяг не спостережуваних вихідних даних).

Витрати на операцію є додатковими витратами, що безпосередньо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового інструменту. Додаткові витрати – це витрати, які не були б понесені, якби операція не відбулася. Витрати на операцію включають виплати та комісійні, сплачені агентам (включаючи працівників, які виступають в якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам, збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки і збори, що стягуються при передачі права власності. Витрати на операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрати на зберігання.

Амортизована собівартість – це сума, за якою фінансовий інструмент оцінюється під час первісного визнання з вирахуванням погашення основної суми, і з додаванням або вирахуванням накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю при погашенні, а у випадку фінансових активів, із урахуванням резерву під збитки, визначена за методом ефективного відсотка. Нараховані відсотки включають амортизацію відстрочених при первісному визнанні витрат на операцію, а також будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективної процентної ставки. Нараховані процентні доходи і нараховані процентні витрати, включаючи нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премію (включаючи відстрочену при наданні комісію, при наявності такої), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Первісне визнання фінансових інструментів

Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати на операцію. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при первісному визнанні враховуються тільки в тому випадку, якщо існує різниця між справедливою ціною і ціною угоди, підтвердженням якої можуть служити інші спостережувані на ринку поточні угоди з тим же інструментом або модель оцінки, яка в якості базових даних використовує тільки дані спостережуваних ринків. Після первісного визнання фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та інвестицій в боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнається оціночний резерв під очікувані кредитні збитки, що призводить до визнання бухгалтерського збитку відразу після первісного визнання активу.

Купівля та продаж фінансових активів, передавання яких повинно проводитися в терміни, встановлені нормами регулювання або звичаями відповідного ринку («звичайне» придбання або продаж), відображаються на дату укладення угоди, тобто на дату, коли Товариство зобов'язується купити або продати фінансовий актив. Всі інші операції з придбання визнаються, коли Товариство стає стороною договірних положень щодо інструмента.

Для визначення справедливої вартості позик пов'язаним сторонам, які не обертаються на активному ринку, Товариство використовує модель дисконтованих грошових потоків. Існує ймовірність виникнення відмінностей між справедливою вартістю при первісному визнанні, яка приймається рівною ціною угоди, і сумою, визначеною при початковому визнанні за допомогою моделі оцінки, що використовує вихідні дані Рівня 3. Якщо після калібрування вхідних даних для моделей оцінки виникають будь-які різниці, такі різниці рівномірно амортизуються протягом терміну дії позик пов'язаним сторонам. У разі використання вихідних даних Рівня 1 або Рівня 2 різниці, які виникають негайно визнаються в складі прибутку чи збитку.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Класифікація і подальша оцінка фінансових інструментів: категорії оцінювання

Товариство класифікує фінансові активи, використовуючи такі категорії оцінки: оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід і які оцінюються за амортизованою вартістю. Класифікація і подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від: (i) бізнес-моделі Товариства для управління відповідним портфелем активів і (ii) характеристик грошових потоків за активом. Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та на 01 січня 2018 року Товариство не мало фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Класифікація і подальша оцінка фінансових інструментів: бізнес-модель

Бізнес-модель відображає спосіб, який використовується Товариством для управління активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою: (i) тільки отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для одержання договірних грошових потоків»), або (ii) як отримання передбачених договором грошових потоків, так і грошових потоків, що виникають в результаті продажу активів («утримання активів для одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів»), або, якщо не застосуємо ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться до категорії «інших» бізнес-моделей і оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, які Товариство має намір здійснити для досягнення мети, встановленої для портфеля, наявного на дату проведення оцінки. Фактори, що враховуються Товариством при визначенні бізнес-моделі, включають мету і склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки прибутковості активів.

Класифікація і подальша оцінка фінансових інструментів: характеристики грошових потоків

Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Товариство оцінює, чи становлять собою грошові потоки виключно платежі в рахунок основної суми боргу і відсотків («тест на платежі виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків» або «SPPI-тест»). Фінансові активи з вбудованими похідними інструментами розглядаються в сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по ним платежами виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків. При проведенні цієї оцінки Товариство розглядає, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто відсотки включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, тимчасової вартості грошей, інших ризиків базового кредитного договору і маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику або волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується і оцінюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Тест на платежі виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків проводиться після первісного визнання активу, і подальша переоцінка не проводиться.

Торгова дебіторська заборгованість Товариства первісно визнається за справедливою вартістю і в подальшому оцінюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка, за вирахуванням резерву на знецінення.

Фінансові активи – перекласифікація

Товариство здійснює перекласифікацію фінансових активів тоді й лише тоді, коли змінює свою бізнес-модель управління портфелем фінансових активів в цілому. Перекласифікація проводиться перспективно з початку першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі. Товариство не міняє свою бізнес-модель протягом поточного або порівняльного періоду і не здійснює перекласифікацію.

Знецінення фінансових активів: оцінний резерв під очікувані кредитні збитки

На підставі прогнозів Товариство оцінює очікувані кредитні збитки, щодо всіх фінансових активів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, а також зобов'язань по наданню позик і договорів фінансової гарантії. Товариство оцінює очікувані кредитні збитки і визнає резерв під очікувані кредитні збитки на кожну звітну дату. Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає:

- (i) неупереджену та виважену з урахуванням ймовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів,
- (ii) вартість грошей у часі та
- (iii) всю обґрунтовану і підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови і прогнозні майбутні економічні умови, доступні на звітну дату без надмірних витрат і зусиль.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Фінансові активи Товариства, на які поширюється нова модель очікуваних кредитних збитків, передбачена МСФЗ (IFRS) 9, представлені торговою та іншою дебіторською заборгованістю. Товариство застосовує спрощений підхід до визнання очікуваних кредитних збитків на увесь строк дії торгової та іншої дебіторської заборгованості, як дозволено згідно з МСФЗ 9. Товариство відображає очікувані кредитні збитки та зміни очікуваних кредитних втрат на кожну звітну дату, щоб відобразити зміни в кредитному ризику після первісного визнання.

До грошових коштів і їх еквівалентів також застосовуються вимоги МСФЗ (IFRS) 9 щодо знецінення, виявлений збиток від знецінення був несуттєвим.

Списання фінансових активів

Фінансові активи списуються цілком або частково, коли Товариство вичерпало всі практичні можливості по їх стягненню і прийшло до висновку про необґрунтованість очікувань щодо відшкодування таких активів. Списання представляє собою припинення визнання. Ознаки відсутності обґрунтованих очікувань щодо стягнення включають:

- контрагент зазнає значних фінансових труднощів, що підтверджується фінансовою інформацією про контрагента, що знаходиться в розпорядженні Товариства;
- контрагент розглядає можливість оголошення процедури банкрутства або фінансової реорганізації;
- існує негативна зміна платіжного статусу контрагента, обумовлене змінами національних або локальних економічних умов, що впливають на контрагента.

Товариство може списати фінансові активи, щодо яких ще вживаються заходи щодо примусового стягнення, коли Товариство намагається стягнути суми заборгованості за договором, хоча у неї немає обґрунтованих очікувань щодо їх стягнення.

Припинення визнання фінансових активів

Товариство припиняє визнання фінансових активів: (а) коли передає договірні права на одержання грошових потоків від такого фінансового активу; або (б) коли передає фінансовий актив, і таке передавання відповідає критеріям для припинення визнання і при цьому (і) також передало практично всі ризики і винагороди, пов'язані з володінням цими активами, або (ii) ні передало, ні зберегло практично всі ризики і винагороди, пов'язані з володінням цими активами, але втратило право контролю щодо цих активів. Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній третій стороні без введення обмежень на продаж.

Модифікація фінансових активів

Іноді Товариство переглядає чи іншим чином модифікує договірні умови за фінансовими активами. Товариство оцінює, чи є модифікація передбачених договором грошових потоків суттєвою з урахуванням, серед іншого, наступних факторів: наявності нових договірних умов, які роблять значний вплив на профіль ризиків по активу (наприклад, участь в прибутку або дохід на капітал), суттєвих змін відсоткової ставки, зміни валютної деномінації, появи нового або додаткового кредитного забезпечення, які мають значний вплив на кредитний ризик, пов'язаний з активом, або значного продовження терміну кредиту у випадках, коли позичальник не зазнає фінансових труднощів.

Якщо модифіковані умови суттєво відрізняються, так що права на грошові потоки за первісним активом припиняються, Товариство припиняє визнання первісного фінансового активу і визнає новий актив за справедливою вартістю. Датою перегляду умов вважається дата первісного визнання для цілей розрахунку подальшого знецінення, в тому числі для визначення факту значного збільшення кредитного ризику.

Товариство також оцінює відповідність нового кредиту або боргового інструменту критерієм здійснення платежів виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків. Будь-які розбіжності між балансовою вартістю первісного активу, визнання якого припинено, і справедливою вартістю нового, значно модифікованого активу відображається у складі прибутку або збитку, якщо суть відмінностей не відноситься до операцій з капіталом з власниками.

У ситуації, коли перегляд умов був викликаний фінансовими труднощами контрагента і його нездатністю виконувати початково узгоджені платежі, Товариство порівнює початкові і скориговані очікувані грошові потоки з активами на предмет значної відмінності ризиків і вигод по активу в результаті модифікації умов договору. Якщо ризики і вигоди не змінюються, то значна відмінність модифікованого активу від початкового активу відсутня і його модифікація не призводить до припинення визнання. Товариство здійснює перерахунок валової балансової вартості шляхом дисконтування модифікованих грошових потоків договору за первісною ефективною процентною ставкою (або по ефективній процентній ставці, скоригованій з урахуванням

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

кредитного ризику для придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів) і визнає прибуток або збиток від модифікації в звіті про прибутки та збитку.

Фінансові зобов'язання - категорії оцінювання

Фінансові зобов'язання класифікуються як такі, що в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю, крім: (i) фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток: ця класифікація застосовується до похідних фінансових інструментів, фінансових зобов'язань, призначених для торгівлі (наприклад, короткі позиції цінних паперів), умовної компенсації, визнаної набувачем при об'єднанні бізнесу, і інших фінансових зобов'язань, визначених як такі при первісному визнанні (ii) договорів фінансової гарантії і зобов'язань з надання позик. Товариство не мало договорів фінансових гарантій та зобов'язань з надання позик станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та на 01 січня 2018 року.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Визнання фінансових зобов'язань припиняється в разі їх погашення (тобто тоді, коли зобов'язання, передбачене договором, виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання).

Обмін борговими інструментами з суттєво відмінними умовами між існуючим позичальником та позикодавцем обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання й визнання нового фінансового зобов'язання. Умови вважаються суттєво різними, якщо дисконтована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дисконтовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10% від дисконтованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Крім того, враховуються інші якісні фактори, такі як валюта, в якій номіновано інструмент, зміна типу процентної ставки, нові умови конвертації інструменту і зміна обмежувальних умов по кредиту. Якщо обмін борговими інструментами або модифікація умов враховується як погашення, всі витрати або виплачені винагороди визнаються в прибутку чи збитку. Якщо обмін або модифікація не враховуються як погашення, всі витрати або виплачені винагороди відображаються як коригування балансової вартості зобов'язання і амортизуються протягом строку дії модифікованого зобов'язання.

Модифікації зобов'язань, що не приводять до їх погашення, обліковуються як зміна оцінок за методом нарахування кумулятивної амортизації на поетапній основі, при цьому прибуток або збиток відображається в прибутку чи збитку, якщо суть відмінностей не відноситься до операцій з капіталом власників.

Згортання фінансових інструментів

Фінансові активи і зобов'язання згортаються і в звіті про фінансовий стан відображається чиста величина тільки в тих випадках, коли існує юридично забезпечене право на згортання визнаних сум, а також намір або погасити зобов'язання на нетто-основі, або продати актив й одночасно погасити зобов'язання. Право на згортання (а) не повинно залежати від майбутньої події; та (б) повинно бути юридично забезпеченим за всіх таких обставин: (i) за нормального ходу бізнесу, (ii) у випадку невиконання зобов'язань; та (iii) у випадку неплатоспроможності.

Позики та дебіторська заборгованість

Позики і дебіторська заборгованість є непохідними фінансовими активами з фіксованими або обумовленими платежами, які не котируються на активному ринку. Вони включаються до складу поточних активів, окрім випадків, якщо строки їх погашення перевищують 12 місяців після звітної дати, тоді вони визнаються як необоротні активи. Позики та дебіторська заборгованість включають торговельну дебіторську заборгованість, передплати та іншу дебіторську заборгованість, податок на додану вартість (далі – ПДВ) до відшкодування, позики видані.

Торгова та інша дебіторська заборгованість спочатку враховується за справедливою вартістю, а надалі оцінюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки мінус оціночний резерв під очікувані кредитні збитки.

Товариство застосовує спрощений підхід до оцінки резерву під очікувані кредитні збитки для торгової дебіторської заборгованості і активів за договором, які виникають внаслідок операцій, що належать до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 15.

Відповідно до спрощеного підходу для оцінки очікуваних кредитних збитків Товариство використовує коефіцієнт погашення заборгованості. Коефіцієнт погашення заборгованості встановлюється в залежності від:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

- кількості днів прострочення торгової дебіторської заборгованості (тобто скільки днів з моменту виникнення заборгованості вона не оплачена); і
- фінансового стану дебітора (тобто чи є дебітор банкрутом, і чи відома керівництву підприємства додаткова інформація про те, що дебіторська заборгованість не буде погашена в майбутньому).

Всі фінансові активи Товариства з метою нарахування оціночного резерву (резерву на знецінення) розділені на групи. При нарахуванні оціночного резерву керівництвом використовується також додаткова інформація, яка піддається аналізу.

Товариство проводить нарахування оціночного резерву під очікувані кредитні збитки на кожен звітну дату. Нараховані суми оціночного резерву відображаються в Звіті про фінансовий стан в складі активів, а витрати по нарахуванню - в Звіті про прибутки та збитки - в складі інших операційних витрат. Сума відшкодування раніше знеціненої дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.

Коли торгова дебіторська заборгованість стає безповоротною, вона списується за рахунок оціночного резерву під очікувані кредитні збитки. Повернення раніше списаних сум кредитується у складі прибутку або збитку.

Загальний обсяг дебіторської заборгованості за авансами виданими, в розрізі кожного контрагента, підлягає аналізу на предмет встановлення кінцевого терміну розрахунків за кожним окремим договором (акту прийому-передачі, акту виконаних робіт і т. д., в разі поетапного здійснення розрахунків).

Строк позовної давності для списання безнадійної заборгованості становить 3 роки.

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року була розрахована сума очікуваних кредитних збитків та відображена в звітності.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в дорозі, грошові кошти в банках, а також депозити з первісним строком погашення менше трьох місяців.

Кредити та позики

Кредити і позики визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на операцію, і обліковуються за амортизованою вартістю; різниця між справедливою вартістю отриманих коштів (за вирахуванням витрат на операцію) і вартістю погашення визнається у прибутку чи збитку за період з використанням методу ефективної відсоткової ставки.

Позики класифікуються як поточні зобов'язання, якщо Товариство не має безумовного права відстрочки погашення зобов'язання по погашенню протягом як мінімум 12 місяців після звітної дати. Витрати на позики, безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом активів, які потребують суттєвого періоду для підготовки їх до використання (кваліфікований актив) капіталізуються як частина вартості цих активів. Інвестиційний дохід, отриманий від тимчасового використання цільових коштів, отриманих за кредитами для конкретних кваліфікованих активів, вираховується з витрат на позики, які підлягають капіталізації. Капіталізація витрат на позики триває до дати, коли вся діяльність для підготовки кваліфікаційного активу до його передбаченого використання та продажу завершена.

Торгова та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість визнається, коли суб'єкт господарської діяльності стає стороною контракту і внаслідок цього має юридичне зобов'язання сплатити грошові кошти. Зобов'язання первісно визнається за справедливою вартістю і згодом обліковується за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної відсоткової ставки.

Оренда

Товариство як орендар

Товариство виступає стороною договорів оренди в якості орендаря по відношенню, крім іншого, до наступних об'єктів:

- Будівлі (в т.ч. торгові приміщення);
- Машини та обладнання;
- Транспортні засоби.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Договори оренди відображаються, оцінюються та представлені у відповідності до МСФЗ 16 (IFRS) «Оренда».

Відповідно до облікової політики Товариство відображає актив у формі права використання та зобов'язання з оренди на дату початку дії всіх договорів оренди, передаючи право контролювати на протязі періоду часу використання ідентифікованих активів. Дата початку дії договору оренди – це дата, коли орендодавець робить базовий актив доступний для використання орендарем.

Активи у формі права використання первісно оцінюються за первісною вартістю, яка включає:

- суму первісної оцінки зобов'язання з оренди;
- всі орендні платежі, які здійснюються на дату початку дії договору оренди або до неї, за вирахування стимулюючих платежів по оренді;
- всі первісні прямі витрати, понесені орендарем;
- оцінку витрат, які будуть понесені орендарем при демонтуванні та переміщенні базового активу або відновленні земельної ділянки, на якій розташовані активи.

Після настання дати початку дії договору активи у формі права використання оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення, а також коригуються з врахуванням переоцінки зобов'язань з оренди.

Зобов'язання з оренди первісно оцінюються за дисконтованою вартістю орендних платежів, які не сплачені на вказану дату. Орендні платежі, включені до оцінки орендних зобов'язань Товариства включають фіксовані платежі за вирахуванням стимулюючих платежів по оренді до отримання та змінні орендні платежі, що залежать від зміни курсу іноземної валюти до курсу гривні.

Орендні платежі дисконтуються з використанням відсоткової ставки, передбаченої в договорі оренди, якщо ця ставка може бути визначена, або ставки залучення додаткових позикових коштів Товариством.

Кожен орендний платіж розподіляється між зобов'язанням і фінансовими витратами. Фінансові витрати відносяться на прибуток або збиток протягом терміну оренди з метою забезпечення постійної процентної ставки по залишку зобов'язання за кожен період. Актив у формі права використання амортизується лінійним методом протягом строку корисного використання активу або терміну оренди в залежності від того, який з них закінчиться раніше.

Товариство як орендодавець

Оренда класифікується як операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив. Доходи від оренди, обліковуються прямолінійно на умовах оренди та включаються до доходів Товариства у звіті про прибутки та збитки через його операційний характер. Орендодавець додає первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх, як витрати протягом строку оренди на такій самій основі, як дохід від оренди. Умовні орендні платежі визнаються доходом у тому періоді, в якому вони були отримані.

Забезпечення та умовні зобов'язання

Забезпечення визнаються, якщо Товариство має існуюче зобов'язання, що виникло в результаті минулих подій, погашення яких призведе до відтоку економічних вигід, і які можна оцінити в грошовому вираженні з достатнім ступенем надійності. Забезпечення оцінюються виходячи з кращої оцінки керівництвом витрат, необхідних для врегулювання існуючих зобов'язань на звітну дату.

Умовні зобов'язання визнаються для:

- (а) можливого зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання, або
- б) існуючого зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно.

Визнання доходів

Виручка від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг (дохід за договорами з покупцями) визнається тоді, коли (або в міру того, як) Товариство виконує свої обов'язки до виконання за договором шляхом передачі товарів або послуг (тобто, активів), які підлягають поставці покупцеві. В момент укладення договору Товариство визначає, чи виконує воно обов'язок до виконання протягом періоду або в певний момент часу. Якщо обов'язок до виконання не виконується протягом періоду, Товариство виконує обов'язок до виконання в

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

певний момент часу. Товари або послуги вважаються переданими, коли (або в міру того, як) покупець отримує контроль над ними.

Для кожного обов'язку до виконання, виконуваного протягом періоду, Товариство визнає виручку протягом періоду, оцінюючи ступінь повноти виконання обов'язків до виконання. Для оцінки ступеня виконання обов'язків до виконання Товариства застосовує методи результатів і методи ресурсів в залежності від технологічних особливостей виробничого процесу і / або технологічних характеристик товарів або послуг, а також економічної доцільності.

Виручка оцінюється як частина ціни угоди (яка виключає оцінки змінного відшкодування, які є обмеженими), що розподіляється на обов'язок до виконання, коли (або в міру того, як) цей обов'язок до виконання виконується, без податку на додану вартість (ПДВ).

Процентні доходи та витрати

Процентні доходи і витрати відображаються в звіті про сукупний дохід за всіма борговими інструментами за методом нарахування з використанням ефективної відсоткової ставки. Процентний дохід включає в себе номінальний відсоток, а також амортизацію дисконту або премії. У разі, якщо погашення кредитів малоімовірне, їх балансова вартість зменшується до суми очікуваного відшкодування з подальшим обліком процентного доходу за ставкою, що використовується для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки суми очікуваного відшкодування кредиту.

Витрати

Витрати звітного періоду визнаються в результаті або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу Товариства (за винятком зменшення капіталу в наслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

Податок на прибуток

Податок на прибуток за звітний період складається з поточного податку на прибуток підприємств та відстроченого податку на прибуток. Поточний податок на прибуток та відстрочений податок на прибуток відображаються як витрати або доходи, крім випадків, коли податок на прибуток, нарахований в результаті господарських операцій, відображається безпосередньо у власному капіталі. Відстрочений податок на прибуток відображає чистий вплив на оподаткування тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань, що використовується для цілей підготовки фінансової звітності, та сум, що використовуються для цілей розрахунку податку на прибуток.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються із застосуванням ставок оподаткування, що, як очікується, будуть застосовані до оподатковуваного прибутку у звітні періоди, в які ці тимчасові різниці, як очікується, будуть відшкодовані або погашені. Оцінка відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань відображає податкові наслідки, які матимуть місце залежно від способу, в який підприємство очікує відшкодувати балансову вартість активу або погасити зобов'язання на звітну дату.

Відстрочені податкові активи визнаються, якщо існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, по відношенню до якого можуть бути використані відстрочені податкові активи. Товариство переглядає невизнані відстрочені податкові активи та балансову вартість відстрочених податкових активів на кожну звітну дату. Товариство визнає раніше невизнані відстрочені податкові активи, якщо існує ймовірність того, що отриманий у майбутньому оподатковуваний прибуток дозволить відшкодувати відстрочений податковий актив. Товариство зменшує балансову вартість відстроченого податкового активу, якщо отримання оподатковуваного прибутку, достатнього для відшкодування відстроченого податкового активу, більше не є ймовірним.

Ставка податку на прибуток в Україні становить 18%.

Податок на додану вартість (ПДВ)

Згідно з українським податковим законодавством зобов'язання по ПДВ дорівнюють загальній сумі ПДВ, нарахованого протягом звітного періоду, і виникають на більш ранню із подій - дату відвантаження товару покупцеві або дату отримання оплати від замовника. Податковий кредит з ПДВ - це сума, яку платник податку має право зарахувати в рахунок його ПДВ зобов'язання в звітному періоді. Право на податковий кредит з ПДВ виникає на першу з дат: на дату оплати постачальнику або на дату отримання товару. Доходи, витрати і активи

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

визнаються за мінусом суми ПДВ, за винятком випадків, коли ПДВ, що виникає при придбанні активів або послуг, не підлягає відшкодуванню податковими органами, в даному випадку ПДВ визнається як частина витрат на придбання або частина статті витрат відповідно.

Сума ПДВ до відшкодування податковими органами або до сплати податковим органам включається до складу іншої дебіторської та кредиторської заборгованості, відображеної в звіті про фінансовий стан.

Виплати працівникам

Товариство здійснює певні відрахування до Державного Пенсійного фонду України за ставками, що діють протягом року, виходячи з нарахованої заробітної плати працівників. Ці відрахування відображаються як витрати у тому звітному періоді, до якого відноситься відповідна заробітна плата.

Операції з пов'язаними сторонами

Для цілей цієї фінансової звітності відповідно до МСФЗ, Товариство вважає пов'язаними, якщо одна зі сторін має можливість контролювати або суттєво впливати на операційні та фінансові рішення іншої сторони, у відповідності до МСФЗ 24 «Розкриття інформації про пов'язані сторони». При розгляді будь-яких відносин, які можуть бути визначені як операції з пов'язаними сторонами, необхідно брати до уваги зміст операції, а не тільки їх юридичну форму.

Оренда

Визначення того, чи є угода орендою, або чи містить вона ознаки оренди, засновано на аналізі змісту угоди. При цьому на дату початку дії договору встановлюється, чи залежить його виконання від використання конкретного активу або активів, і чи переходить право користування активом в результаті даної угоди.

Фінансова оренда, за якою до Товариства переходять практично всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням орендованим активом, капіталізується на дату початку строку оренди за справедливою вартості орендованого майна, або, якщо ця сума менша, - за дисконтованою вартістю мінімальних орендних платежів. Орендні платежі розподіляються між витратами на фінансування та зменшенням основної суми зобов'язання з оренди таким чином, щоб вийшла постійна ставка відсотка на непогашену суму зобов'язання. Витрати на фінансування відображаються безпосередньо у звіті про сукупний дохід.

Оренда, при якій орендодавець зберігає за собою практично всі ризики та вигоди від володіння активом, класифікується як операційна оренда.

Платежі з операційної оренди визнаються як операційні витрати в звіті про сукупний дохід рівномірно протягом усього терміну оренди.

Перегляд порівняльних даних

У разі необхідності в порівняльних даних за 2018 та 2017 роки були внесені зміни відповідно до змін у презентації в поточному році. Ці зміни порівняльних даних були проведені в межах окремих статей та не мають суттєвого впливу на фінансову звітність.

Істотні облікові судження і основні джерела невизначеності в оцінках

Підготовка фінансової звітності Товариства вимагає від керівництва суджень, оцінок і припущень, які впливають на відображені суми доходів, витрат, активів, зобов'язань і відповідних розкриттів. Окрім цих оцінок, керівництво також використовує професійні судження при застосуванні певних облікових політик.

Оцінки і припущення, що використовуються, переглядаються керівництвом на постійній основі, з врахуванням минулого досвіду та інших чинників, таких як очікування щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими на момент підготовки фінансової звітності. Судження, які мають найбільш істотний вплив на суми, відображені в фінансовій звітності, та оцінки, які можуть привести до істотного коригування балансової вартості активів та зобов'язань в майбутньому полягають в наступному:

а) Забезпечення під знецінення дебіторської заборгованості. Товариство визначає величину резерву під очікувані кредитні збитки на кінець звітного періоду. Оцінка резерву здійснюється на основі строків виникнення дебіторської заборгованості та додаткової інформації, яка піддається аналізу.

Резерв очікуваних збитків визначається шляхом застосування до суми заборгованості, яка розподіляється за періодами виникнення, відповідного відсотка очікуваних кредитних збитків.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

4. ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ (продовження)

Загальний обсяг дебіторської заборгованості за авансами виданими, в розрізі кожного контрагента, підлягає аналізу на предмет встановлення кінцевого терміну розрахунків за кожним окремих договором (акту прийому-передачі, акту виконаних робіт і т. д., в разі поетапного здійснення розрахунків).

б) Строки корисного використання активів, що амортизуються. Товариство переглядає терміни корисного використання в кінці кожного року і, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни відображаються як зміна облікової оцінки відповідно до МСБО 8 "Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки". Ці оцінки можуть мати істотний вплив на балансову вартість активів, що амортизуються (Примітки 6 та 7).

в) Знецінення нефінансових активів. На кожну дату складання фінансової звітності керівництво Товариства оцінює, чи є ознаки знецінення активів. У разі виявлення ознак знецінення, балансова вартість активу зменшується до суми очікуваного відшкодування. Сума очікуваного відшкодування - це більша з двох оцінок: справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж активу або його вартість використання. Сума зменшення визнається в звіті про прибутки і збитки в тому періоді, в якому було зазначено, це знецінення.

г) Визнання відстрочених податкових активів. Відстрочені податкові активи оцінюються на кожну звітну дату на предмет можливості їх реалізації у майбутньому і коригуються в міру необхідності, на підставі того, чи є ймовірним те, що Товариство буде генерувати достатній прибуток в майбутніх періодах для використання даних активів. Різні чинники враховуються при оцінці ймовірності майбутнього використання, включаючи результати минулих років, оперативні плани, закінчення строку дії податкових збитків, перенесених на майбутнє і стратегії податкового планування. Якщо фактичні результати відрізняються від цих оцінок або якщо ці оцінки будуть скориговані в майбутньому, то результат операції може бути відображено в цих періодах. Товариство не визнає відстрочені податкові активи, якщо існує невизначеність щодо здатності Товариства генерувати достатній оподаткований прибуток та використовувати відстрочені податкові активи в осяжному майбутньому.

Українське законодавство щодо оподаткування та здійснення господарської діяльності, включаючи контроль за валютними та митними операціями, продовжує розвиватися. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших органів державного управління. Нерідко точки зору різних органів на певне питання відрізняються. Керівництво вважає, що Товариство дотримувалось всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки та відрахування були сплачені або нараховані.

д) Визначення змінних орендних платежів. Товариство оцінює зобов'язання за договором оренди за дисконтованою вартістю майбутніх орендних платежів, які не сплачені на вказану дату. Майбутні орендні платежі складаються з фіксованих платежів (у тому числі фіксованих по суті платежів) та змінних орендних платежів, що залежать від зміни курсу іноземної валюти до курсу гривні.

Керівництво Товариства робить суттєві судження щодо визначення змінних орендних платежів. Незалежно від орендних платежів, зазначених у договорах оренди, звичайні ділові практики доповнюють договірні умови таким чином, щоб на кожну конкретну дату орендний платіж підлягав перегляду у зв'язку з зміною курсу іноземної валюти до курсу гривні. Оскільки існують очікування періодичного перегляду орендних платежів (виходячи з поточних ринкових умов), Керівництво зробило висновок, що такі орендні платежі визначаються ринковим механізмом.

5. НОВІ СТАНДАРТИ, ТЛУМАЧЕННЯ І ПОПРАВКИ ДО ЧИННИХ СТАНДАРТІВ І ТЛУМАЧЕНЬ

МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда»

При підготовці першого повного комплексу фінансової звітності Товариство вперше застосувало МСФЗ 16 з 1 січня 2019 року без перерахунку порівняльних показників за рік, який закінчився 31 грудня 2018 року.

Відповідно до ст. 121 Закону про бухгалтерський облік, для складання фінансової звітності підприємства повинні застосовувати міжнародні стандарти, які викладені державною мовою та офіційно оприлюднені на веб-сторінці Міністерства фінансів. На сайті Мінфіну офіційний текст МСФЗ 16 «Оренда», який набуває чинності з 1 січня 2019 року оприлюднено 26 жовтня 2018 року, що не дало змогу Товариству запровадити даний стандарт в обліку на дату першого застосування міжнародних стандартів 1 січня 2018 року.

До 1 січня 2019 року Товариство обліковувало оренду відповідно до вимог МСБО 17 «Оренда», КТМФЗ 4 «Визначення наявності в угоді ознак оренди», ПКТ-15 «Операційна оренда – стимули» та ПКТ-27 «Визначення сутності операцій, що мають юридичну форму оренди».

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

5. НОВІ СТАНДАРТИ, ТЛУМАЧЕННЯ І ПОПРАВКИ ДО ЧИННИХ СТАНДАРТІВ І ТЛУМАЧЕНЬ (продовження)

Застосування МСФЗ 16 станом на 1 січня 2019 року суттєво вплинуло на фінансову звітність Товариства за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року. Характер та наслідки застосування МСФЗ 16 розкриті нижче.

МСФЗ 16 замінює МСБО 17, КТМФЗ 4, ПКТ-15 та ПКТ-27, та встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про неї. МСФЗ 16 змінює те, як Товариство обліковує оренду, раніше віднесено до операційної оренди згідно з МСБО 17, яка була позабалансовою та вимагає від орендарів обліку всіх видів оренди за єдиною балансовою моделлю.

Товариство має договори оренди будівель, транспортних засобів, машин та обладнання. До прийняття МСФЗ 16 Товариство класифікувало кожну оренду (як орендар) на дату початку оренди як фінансову або операційну оренду. Об'єкти операційної оренди не були капіталізовані, а орендні платежі визнавалися витратами у прибутку чи збитку прямолінійно протягом строку оренди. Будь-яка попередньо сплачена та нарахована орендна плата були визнані відповідно в статтях «Дебіторської заборгованості за авансами» та «Іншої кредиторської заборгованості». Облікова політика, що застосовувалася до 1 січня 2019 року розкрита в Примітці 4.

Товариство застосувало МСФЗ 16, використовуючи модифікований ретроспективний метод з датою першого застосування 1 січня 2019 року. За цим методом стандарт застосовується ретроспективно з визнанням кумулятивного наслідку першого застосування цього стандарту, визнаним на дату першого застосування.

Наслідок першого застосування МСФЗ 16 станом на 1 січня 2019 року представлений наступним чином:

Вплив на активи, зобов'язання та власний капітал станом на 1 січня 2019 року	Якби МСБО 17 все ще застосовувався	Коригування згідно МСФЗ 16	Як представлено
Основні засоби	162 880	327 474	490 354
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами ¹	14 890	(7 121)	7 769
Чистий вплив на активи	177 770	320 353	498 123
Інші довгострокові зобов'язання	(28 533)	(237 142)	(265 675)
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	(227 609)	(94 178)	(321 787)
Інші поточні зобов'язання ²	(92 851)	10 967	(81 884)
Чистий вплив на зобов'язання	(348 993)	(320 353)	(669 346)

¹) включає передоплати за орендою

²) нараховані зобов'язання з оренди

Після прийняття МСФЗ 16 Товариство застосувало єдиний підхід визнання та оцінки для всієї оренди. Стандарт передбачає конкретні вимоги до переходу та практичні прийоми, які були застосовані Товариством.

Оренда, раніше класифікована як фінансова оренда

Відносно оренди, яка була класифікована як фінансова оренда із застосуванням МСБО 17, балансовою вартістю активу з права користування та орендного зобов'язання на дату першого визнання балансова вартість орендного активу та орендне зобов'язання безпосередньо перед такою датою, оцінена із застосуванням МСБО 17.

Оренда, раніше обліковувана як операційна оренда

Товариство визнало активи з права користування та орендні зобов'язання для тієї оренди, що раніше була класифікована як операційна оренда. Активи з права користування визнані за величиною, що дорівнює орендному зобов'язанню, скоригованому на суму будь-яких сплачених авансом або нарахованих орендних платежів, пов'язаних з цією орендою визнаних у звіті про фінансовий стан безпосередньо перед датою першого застосування. Зобов'язання з оренди визнані за теперішньою вартістю не сплачених орендних платежів, дисконтованою з використанням ставки додаткових запозичень на дату першого застосування.

Товариство застосувало наступні наявні практичні прийоми:

- використання єдиної ставки дисконту до портфеля оренди з обґрунтовано подібними характеристиками;
- використання інформації, що стала відома пізніше, при визначенні строку оренди, якщо договір містить можливості продовження або припинення оренди.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

5. НОВІ СТАНДАРТИ, ТЛУМАЧЕННЯ І ПОПРАВКИ ДО ЧИННИХ СТАНДАРТІВ І ТЛУМАЧЕНЬ (продовження)

Зобов'язання з оренди станом на 1 січня 2019 року узгоджуються з договірними зобов'язаннями за операційною орендою станом на 31 грудня 2018 року наступним чином:

Договірні зобов'язання щодо оренди станом на 31 грудня 2018 року (за вирахуванням ПДВ)	(428 572)
Дисконтовані з використанням ставки додаткових запозичень на дату першого застосування	(320 353)
Плюс: нараховані зобов'язання з оренди станом на 31 грудня 2018 року	(10 967)
Зобов'язання з оренди станом на 1 січня 2019 року	(331 320)
З них: Короткострокові орендні зобов'язання	(94 178)
Довгострокові орендні зобов'язання	(237 142)

Середньозважена ставка додаткових запозичень, застосована до договірних зобов'язань з оренди станом на 1 січня 2019 року становила 18% для договорів в гривні, 9,8% для договорів в доларах США, 7,8% для договорів в євро.

Нові і переглянуті МСФЗ випущені, але які ще не набули чинності

На дату затвердження цієї фінансової звітності, Товариство не застосовувало жоден з наведених нових або переглянутих стандартів які були випущені, але ще не вступили в силу:

- МСФЗ 17 «Договори страхування» (набуває чинності для річних облікових періодів, які починаються на або після 1 січня 2021 року).
- МСФЗ 10 та МСБО 28 (поправки) – Продаж чи внесок активів в асоційовану компанію або спільне підприємство інвестором (вступають у силу для річних періодів, які починаються з дати, яка буде встановлена РМСБО, або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ 3 – Визначення бізнесу (вступають у силу для угод придбання з початку річного звітного періоду, який починається з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Поправки до МСБО 1 та МСБО 8 – Визначення суттєвості (вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ 9, МСБО 39 та МСФЗ 7 – Реформа базової процентної ставки (вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Зміни Концептуальної основи фінансової звітності (поправки, які фактично є оновленнями, вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2020 року або після цієї дати).
- Поправки до МСБО 1 – Подання фінансової звітності: класифікація зобов'язань на поточні і довгострокові (вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ 3 Об'єднання бізнесу: Оновлення посилань на Концептуальні основи; МСБО 16 Основні засоби: надходження від продажу продукції до дати введення в експлуатацію; МСБО 37 Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи: Обтяжливі контракти - Вартість виконання договору, а також щорічні вдосконалення МСФЗ (зазначені поправки вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати).
- Поправки до МСФЗ 16 Оренда - Облік поступок з оренди, пов'язаних з пандемією COVID-19 (поправки, вступають у силу з 1 червня 2020 року, для забезпечення надання полегшення застосування, в разі потреби, орендарі можуть негайно застосувати поправку до будь-якої фінансової звітності - проміжної або річної – яка же не була затверджена до випуску).

Керівництво не очікує, що прийняття до застосування Стандартів, перелічених вище буде мати істотний вплив на фінансову звітність Товариства у майбутніх періодах.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

6. НЕМАТЕРІАЛЬНІ АКТИВИ

Нематеріальні активи Товариства були представлені таким чином:

	Програмне забезпечення	Торгові марки	Інше	Всього
Первісна вартість				
На 1 січня 2018 року	1 840	269	176	2 285
Надходження	45	-	8	53
Вибуття	-	-	(60)	(60)
На 31 грудня 2018 року	1 885	269	124	2 278
Надходження	28	621 915	12	621 955
На 31 грудня 2019 року	1 913	622 184	136	624 233
Накопичена амортизація				
На 1 січня 2018 року	(1 116)	(268)	(102)	(1 486)
Амортизація	-	-	60	60
Вибуття	(292)	(1)	(32)	(325)
На 31 грудня 2018 року	(1 408)	(269)	(74)	(1 751)
Амортизація	(100)	(93 287)	(36)	(93 423)
На 31 грудня 2019 року	(1 508)	(93 556)	(110)	(95 174)
Залишкова вартість:				
На 1 січня 2018 року	724	1	74	799
На 31 грудня 2018 року	477	-	50	527
На 31 грудня 2019 року	405	528 628	26	529 059

До торгових марок віднесено право користування торговими знаками, яке у 2019 році було внесено в статутний капітал Товариства, розмір внеску склав 621 915 тисяч гривень (Примітка 15). Строк амортизації прав користування відповідає терміну на який надано таке право.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

7. ОСНОВНІ ЗАСОБИ

Інформація про рух балансової вартості основних засобів була представлена таким чином:

	Модернізація оренованих засобів	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інше обладнання	АПК Будівлі	Капітальні інвестиції	Всього
Первісна вартість							
На 1 січня 2018 року	104 536	199 798	1 768	27 494	-	5 416	339 012
Надходження/ Введення в експлуатацію	11 642	10 122	45	2 618	-	(5 152)	19 275
Вибуття	(19)	(17 971)	-	(1 882)	-	-	(19 872)
На 31 грудня 2018 року	116 159	191 949	1 813	28 230	-	264	338 415
Застосування МСФЗ 16 (Примітка 5)	-	-	-	-	327 474	-	327 474
На 1 січня 2019 року	116 159	191 949	1 813	28 230	327 474	264	665 889
Надходження/ Введення в експлуатацію	4 935	7 807	2 947	2 692	175 007	(46)	193 342
Рекласифікація	-	(4)	-	4	-	-	-
Вибуття	-	(2 098)	(1 236)	(1 714)	(19 802)	-	(24 850)
На 31 грудня 2019 року	121 094	197 654	3 524	29 212	482 679	218	834 381
Накопичена амортизація							
На 1 січня 2018 року	(27 038)	(103 190)	(849)	(26 671)	-	-	(157 748)
Амортизація	(6 238)	(22 835)	(227)	(2 540)	-	-	(31 840)
Вибуття	19	12 562	-	1 736	-	-	14 317
На 31 грудня 2018 року	(33 257)	(113 463)	(1 076)	(27 475)	-	-	(175 271)
Амортизація	(6 739)	(19 110)	(501)	(2 875)	(116 545)	-	(145 770)
Вибуття	-	2 061	575	1 713	19 802	-	24 151
На 31 грудня 2019 року	(39 996)	(130 512)	(1 002)	(28 637)	(96 743)	-	(296 890)
Залишкова вартість:							
На 1 січня 2018 року	77 498	96 608	919	823	-	5 416	181 264
На 31 грудня 2018 року	82 902	78 486	737	755	-	264	163 144
На 31 грудня 2019 року	81 098	67 142	2 522	575	385 936	218	537 491

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року об'єкти основних засобів не перебувають у заставі.

Станом на 31 грудня 2019 року вартість об'єктів, які знаходяться у лізингу становить 2 522 тисяч гривень (2018: 728 тисяч гривень), амортизаційні нарахування по таким об'єктам за 2019 рік становлять 494 тисяч гривень (2018:52 тисячі гривень).

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року ознаки знецінення основних засобів відсутні.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

8. ІНШІ НЕОБОРОТНІ АКТИВИ

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року, інші необоротні активи Товариства представлені передплатами за основні засоби за вирахуванням резерву на знецінення.

9. ЗАПАСИ

Запаси Товариства були представлені таким чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Товари	781 873	802 898	951 842
Інші запаси	8 261	7 533	7 276
Всього	790 134	810 431	959 118

Станом на 31 грудня 2019, 31 грудня 2018 та 1 січня 2018 року запаси в сумі 61 023 тисяч гривень передані фінансовим установам під заставу діючих кредитів, наявних у Товариства (Примітка 16).

10. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги представлена наступним чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Торгова дебіторська заборгованість	65 532	43 505	33 356
За вирахуванням: резерву на знецінення (ОКЗ)	(1 055)	(897)	(1 378)
Всього	64 477	42 608	31 978

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги являє собою заборгованість оптових покупців, є безпроцентною.

Інша поточна дебіторська заборгованість представлена наступним чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Фінансові допомоги видані (i)	235 424	199 149	66 162
Дебіторська заборгованість за договорами відступлення права вимоги (ii)	116 850	-	-
Розрахунки за корпоративними правами	3 125	3 708	3 125
Інша дебіторська заборгованість	365	243	898
За вирахуванням: резерву на знецінення (ОКЗ)	(239)	(156)	(54)
Всього	355 525	202 944	70 131

(i) Фінансові допомоги видані представлені незабезпеченими поворотними безвідсотковими короткостроковими позиками, виданими контрагентам та пов'язаним сторонам. Ця поточна дебіторська заборгованість була визнана по номінальній вартості станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року, оскільки управлінський персонал Товариства вважає, що така номінальна вартість суттєво не відрізняється від її амортизованої вартості.

(ii) В 2019 році статутний капітал Товариства було поповнено за рахунок додаткового вкладу учасника у формі права вимоги в сумі 119 985 тисяч гривень (Примітка 15).

Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів представлена наступним чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Розрахунки за дивідендами (Примітка 26)	53 763	78 279	-
Розрахунки за використання торгового знаку	905	186	730
Всього	54 668	78 465	730

Очікувані кредитні збитки на торгову та іншу дебіторську заборгованість оцінюються з використанням матриці оціночного резерву, посиляючись на минулий досвід виникнення дефолту і аналіз поточного фінансового становища дебітора.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

10. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ (продовження)

У наведеній нижче таблиці вказано профіль ризиків торгової та іншої дебіторської заборгованості на основі матриці оціночних резервів Товариства.

	31 грудня 2019		31 грудня 2018		1 січня 2018	
	Балансова вартість	Очікувані кредитні збитки	Балансова вартість	Очікувані кредитні збитки	Балансова вартість	Очікувані кредитні збитки
Торгова та інша дебіторська заборгованість компаній під спільним контролем	408 742	-	279 085	-	75 058	-
Непрострочена	40 226	-	19 329		21 155	
Прострочена до 30 днів	17 912	17	23 348	15	5 762	17
Прострочена на 30-90 днів	7 577	152	1 842	37	848	4
Прострочена більш як на 90 днів	1 507	1 125	1 466	1 001	1 448	1 411
Всього	475 964	1 294	325 070	1 053	104 271	1 432

Зміни в очікуваних кредитних збитках представлені наступним чином:

	2019	2018
Станом на 1 січня	1 053	1 432
Нараховано/використано	241	(379)
Станом на 31 грудня	1 294	1 053

11. ДЕБІТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЗА РОЗРАХУНКАМИ З БЮДЖЕТОМ

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	01 січня 2018
ПДВ до відшкодування	13 752	20 366	15 164
Передплати по іншим податкам	60	515	-
Податок на прибуток	441	441	441
Всього	14 253	21 322	15 605

12. ГРОШОВІ КОШТИ ТА ЇХ ЕКВІВАЛЕНТИ

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Грошові кошти в дорозі (і)	159 881	128 782	99 528
Грошові кошти в касі	12 692	11 008	10 297
Грошові кошти на банківських рахунках	22 811	5 582	85 689
Всього	195 384	145 372	195 514

Для цілей звіту про рух грошових коштів, грошові кошти та їх еквіваленти були представлені таким чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Грошові кошти в дорозі(і)	159 881	128 782	99 528
Грошові кошти на банківських рахунках	12 692	11 008	10 297
Грошові кошти в касі	22 811	5 582	85 689
Всього	195 384	145 372	195 514
Банківські овердрафти	(35 400)	(15 559)	-
Всього	159 984	129 813	195 514

(і) Грошові кошти в дорозі представлені коштами, які були передані інкасаторським службам банків з магазинів на кінець робочого дня та зараховані на банківські рахунки в наступний звітний період

13. ПОТОЧНІ ФІНАНСОВІ ІНВЕСТИЦІЇ

Станом на 31 грудня 2019 року поточні фінансові інвестиції Товариства представлені цінними паперами придбаними у пов'язаних компаній, які утримуються для продажу (Примітка 32).

14. ІНШІ ОБОРОТНІ АКТИВИ

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року, інші оборотні активи Товариства представлені податковим кредитом з ПДВ без отриманих податкових накладних.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

15. ЗАРЕЄСТРОВАННИЙ КАПІТАЛ

Статутний капітал

В 2019 році учасниками Товариства було прийнято рішення про збільшення розміру статутного капіталу шляхом залучення додаткового капіталу. Збільшення статутного капіталу відбулося за рахунок додаткового внеску учасника ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» в розмірі 741 900 тисяч гривень, що вносився в наступній формі:

- Право вимоги до ПрАТ «ЕКСПАНСІЯ РІТЕЙЛ» щодо зобов'язання сплати частини грошових коштів (позики) за Договором процентної позики №2/2016-РІ від 01 листопада 2016 року (з наступними змінами та доповненнями), що укладено між ПрАТ «ЕКСПАНСІЯ РІТЕЙЛ» та ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» що за грошовою оцінкою додаткового вкладу у формі права вимоги склало 91 451 тисяч гривень;
- Право вимоги до ПрАТ «ЕКСПАНСІЯ РІТЕЙЛ» щодо зобов'язання сплати частини відсотків за Договором процентної позики №2/2016-РІ від 01 листопада 2016 року (з наступними змінами та доповненнями), що укладено між ПрАТ «ЕКСПАНСІЯ РІТЕЙЛ» та ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ», що за грошовою оцінкою додаткового вкладу у формі права вимоги частини відсотків склало 28 534 тисяч гривень;
- Права на користування (5 років) знаками для товарів і послуг (надалі - «Знаки»), виключними правам на які володіє ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ», що за грошовою оцінкою додаткового вкладу у формі права користування Знаками склало 621 915 тисяч гривень.

Станом на кінець 2019 року статутний капітал ТОВ «Експансія» складає 743 999 тисяч гривень грн, при цьому частка учасника ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» становить 100% (31 грудня 2018: 2 099 тисяч гривень, частка учасника ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» - 100 %; 1 січня 2018: 2 100 тисяч гривень, частка учасника ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» - 100 %).

16. КРЕДИТИ БАНКІВ ТА ІНШІ ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Кредити банків

Довгострокові та короткострокові кредити банків представлені наступним чином:

	Середньорічна ставка на		Середньорічна ставка на		Середньорічна ставка на	
	31.12.2019	31 грудня 2019	31.12.2018	31 грудня 2018	01.01.2018	1 січня 2018
Довгострокові кредити банків						
В національній валюті		-		-	19.0%	28 709
В іноземній валюті (долар США)	13.5%	107 536	12.3%	146 137	13.5%	157 399
Всього довгострокові кредити банків		107 536		146 137		186 108
За вирахуванням короткострокової частини		(107 536)		(20 432)		(37 971)
Всього довгострокова частина довгострокових кредитів банків		-		125 705		148 137
Короткострокові кредити банків						
В іноземній валюті (долар США)	9.5%	137 072	9.8%	9 303		-
Овердрафти в національній валюті	18.0%	35 400	18.0%	15 560		-
Всього короткострокові кредити банків		172 472		24 863		-

Кредити банків були забезпечені такими видами застав:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Запаси	61 023	61 023	61 023
Всього	61 023	61 023	61 023

Додатково кредити банків забезпечені нерухомістю за договорами іпотеки від компаній, що знаходяться під спільним контролем кінцевих бенефіціарів, в сумі, що дорівнює загальній заборгованості за такими кредитними угодами.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

16. КРЕДИТИ БАНКІВ ТА ІНШІ ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ (продовження)

Інші довгострокові зобов'язання

Інші довгострокові зобов'язання представлені наступним чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Інші довгострокові зобов'язання			
Небанківські кредити в іноземній валюті (долар США)	24 324	57 045	105 684
Небанківські кредити (і)	16 298	178 304	86 420
Зобов'язання за договорами оренди (Примітка 17)	341 630	-	-
Зобов'язання по фінансовому лізингу (Примітка 17)	2 005	361	1 039
Всього інші довгострокові зобов'язання	384 257	235 710	193 143
За вирахуванням короткострокової частини (ii)	(121 907)	(207 177)	(125 541)
Всього довгострокова частина інших довгострокових зобов'язань	262 350	28 533	67 602

(і) Неванківські кредити представлені відсотковим займом від ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ», ставка відсотка за договором складала 20% річних.

(ii) Короткострокова частина інших довгострокових зобов'язань представлена наступним чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Короткострокова частина інших довгострокових зобов'язань			
Небанківські кредити в іноземній валюті (долар США)	24 324	28 611	38 431
Небанківські кредити (і)	16 298	178 304	86 420
Зобов'язання за договорами оренди (Примітка 17)	80 459	-	-
Зобов'язання по фінансовому лізингу (Примітка 17)	826	262	690
Всього короткострокова частина інших довгострокових зобов'язань	121 907	207 177	125 541

Узгодження зобов'язань, пов'язаних із фінансовою діяльністю

Нижченаведені таблиці деталізують зміни зобов'язань Товариства, що виникають внаслідок фінансової діяльності, включаючи як готівкові, так і безготівкові зміни. Зобов'язання, пов'язані з фінансовою діяльністю, є тими, для яких грошові потоки були або майбутні грошові потоки класифікуються у звіті про рух грошових коштів Компанії як грошові потоки від фінансової діяльності.

	31 грудня 2018	Грошові потоки від фінансової діяльності	Фінансові витрати	Нові договори лізингу	Інші зміни	31 грудня 2019
Кредити банків	155 440	111 834	-	-	(22 666)	244 608
Небанківські кредити	283 239	(166 365)	-	-	(76 252)	40 622
Зобов'язання по фінансовому лізингу (Примітка 17)	361	(990)	-	2 620	14	2 005
Зобов'язання по договорах оренди (Примітка 17)	-	(183 588)	45 019	506 531	(26 332)	341 630
Нараховані відсотки (Примітка 19)	25 336	(66 288)	43 913	-	(1 009)	1 953
Всього	464 376	(305 397)	88 932	509 151	(126 245)	630 818

	1 січня 2018	Грошові потоки від фінансової діяльності	Фінансові витрати	Інші зміни	31 грудня 2018
Кредити банків	186 108	(28 620)	-	(2 048)	155 440
Небанківські кредити	210 842	133 887	-	(61 490)	283 239
Зобов'язання по фінансовому лізингу (Примітка 17)	1 039	(678)	-	-	361
Нараховані відсотки (Примітка 19)	35 271	(52 284)	52 085	(9 736)	25 336
Всього	433 260	52 305	52 085	(73 274)	464 376

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»**Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року****ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ***(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)***16. КРЕДИТИ БАНКІВ ТА ІНШІ ДОВГОСТРОКОВІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ (продовження)**

Інші зміни представлені модифікаціями договорів оренди, що вплинули на суму зобов'язань, курсовими різницями та прощенням боргу (Примітка 26).

17. ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ЗА ДОГОВОРАМИ ОРЕНДИ

Зобов'язання за договорами оренди являють собою суми до сплати за договорами оренди будівель. Строк оренди будівель зазвичай становить від 1 до 10 років. Станом на 31 грудня 2019 року та 1 січня 2019 року припустимі ставки відсотка в оренді знаходились у межах 18% річних в по договорах в гривні, 9,8% по договорах в доларах США, 7,8% по договорах в євро.

Як правило, Товариство має право надавати активи, які орендуються в суборенду. Інформація щодо балансової вартості активів в формі права користування і їх рух протягом періоду наведена у Примітці 7.

У таблиці нижче наведена інформація щодо балансової вартості орендних зобов'язань та їх рух протягом періоду:

	2019		2018	
	Зобов'язання по договорах оренди	Зобов'язання по фінансовому лізингу	Зобов'язання по договорах оренди	Зобов'язання по фінансовому лізингу
На 1 січня	331 320	361	-	1 039
Надходження	175 211	2 620	-	-
Приріст відсотків	45 019	336	-	184
Модифікації	(179)	14	-	-
Платежі	(183 588)	(1 326)	-	(862)
Переоцінка валюти	(26 153)	-	-	-
На 31 грудня	341 630	2 005	-	361
в т.ч.:				
Короткострокові зобов'язання	80 459	826	-	262
Довгострокові зобов'язання	261 171	1 179	-	99
Всього	341 630	2 005	-	361

Аналіз строків погашення зобов'язань з оренди представлений в Примітці 31.

Нижче наведені суми, визнані у складі прибутку або збитку:

	2019
Амортизація активів у формі права користування (Примітка 7)	(117 039)
Процентні витрати по зобов'язанням з фінансової оренди (Примітка 28)	(45 355)
Змінні витрати по договорам фінансової оренди (Примітка 23 та 24)	(15 321)
Доходи від суборенди активів у формі права користування (Примітка 22)	10 327
Всього суми, визнані у складі прибутку або збитку	(167 388)

У 2019 році загальний обсяг відтоку грошових коштів за оренду склав 184 842 тисяч гривень (2018: 862 тисяч гривень).

18. ПОТОЧНІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 31 грудня 2019 року, 31 грудня 2018 року та 1 січня 2018 року, поточні забезпечення Товариства представлені забезпеченням під майбутні виплати персоналу.

19. ІНШІ ПОТОЧНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Зобов'язання за відсотками	1 953	25 336	35 271
Інші розрахунки з працівниками	727	1 666	345
Зобов'язання за покупку цінних паперів	420	1 946	-
Фінансові допомоги отримані	-	47 890	18 738
Заборгованість по орендних операціях	-	11 043	23 409
Інші поточні зобов'язання	2 600	4 970	65 320
Всього	5 700	92 851	143 083

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

20. ЧИСТИЙ ДОХІД ВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)

	2019	2018
Дохід від реалізації товарів, в т.ч.:	8 682 235	7 425 865
роздрібні продажі	4 698 938	2 366 158
оптові продажі за межами України	592 356	570 911
оптові продажі на території України	3 390 941	4 488 796
Дохід від реалізації послуг	266	244
Всього	8 682 501	7 426 109

21. СОБІВАРТІСТЬ РЕАЛІЗОВАНОЇ ПРОДУКЦІЇ (ТОВАРІВ, РОБІТ, ПОСЛУГ)

	2019	2018
Товари для продажу	(7 756 953)	(6 771 349)
Всього	(7 756 953)	(6 771 349)

22. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ДОХОДИ

	2019	2018
Курсові різниці	11 426	12 499
Дохід від операційної оренди	10 327	9 199
Дохід від продажу інших оборотних активів	4 638	5 408
Дохід від списання кредиторської заборгованості	671	63 355
Інший операційний дохід	6 811	7 691
Всього	33 873	98 152

23. АДМІНІСТРАТИВНІ ВИТРАТИ

	2019	2018
Інформаційно-консультативні послуги	(21 730)	(15 516)
Витрати на оплату праці	(9 302)	(8 107)
Відрахування на соціальні заходи	(2 093)	(1 818)
Амортизація	(998)	(707)
Експлуатаційні, комунальні витрати та витрати на охорону	(505)	(451)
Матеріальні витрати	(484)	(594)
Витрати на оренду	(331)	(2 719)
Інші адміністративні витрати	(4 180)	(3 511)
Всього	(39 623)	(33 423)

24. ВИТРАТИ НА ЗБУТ

	2019	2018
Витрати на оплату праці	(372 710)	(372 461)
Амортизація	(238 196)	(31 458)
Відрахування на соціальні заходи	(81 859)	(82 087)
Експлуатаційні, комунальні витрати та витрати на охорону	(80 680)	(82 565)
Матеріальні витрати	(35 532)	(36 860)
Банківське обслуговування	(31 561)	(26 268)
Торговий знак (і)	(28 375)	(41 450)
Реклама	(18 052)	(18 899)
Витрати на оренду	(14 990)	(141 887)
Транспорт, логістика та складські послуги	(9 126)	(8 286)
Інші витрати на збут	(35 283)	(28 955)
Всього	(946 364)	(871 176)

(і) Витрати за ліцензійними договорами, що передбачають отримання дозволу на користування (виключну ліцензію) в діяльності Товариства торгових знаків, що належать пов'язаним компаніям (Примітка 32).

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

25. ІНШІ ОПЕРАЦІЙНІ ВИТРАТИ

	2019	2018
Курсові різниці	(9 944)	(13 083)
Резерв на знецінення (ОКЗ) та резерв сумнівних боргів	(384)	(1 113)
Інші операційні витрати	(2 533)	(402)
Всього	(12 861)	(14 598)

26. ІНШІ ФІНАНСОВІ ДОХОДИ

	2019	2018
Дохід від інвестицій в цінні папери (і)	-	98 279
Дохід від списання зобов'язань по позиках від пов'язаних компаній	70 000	67 721
Інші фінансові доходи	24	4 114
Всього	70 024	170 114

(і) Дохід від інвестицій в цінні папери представлений нарахованими дивідендами по утримуваних акціях в ПАТ «РІТЕЙЛ ЕКВІТІ ФОНД», що були придбані в 2018 році по договору РЕПО.

27. ІНШІ ДОХОДИ

	2019	2018
Неопераційні курсові різниці	65 947	22 021
Дохід від реалізацій необоротних активів	-	1 410
Всього	65 947	23 431

28. ФІНАНСОВІ ВИТРАТИ

	2019	2018
Процентні витрати по зобов'язанням з оренди	(45 019)	-
Проценти за банківськими кредитами та позиками	(43 577)	(51 901)
Процентні витрати по зобов'язанням з фінансового лізингу	(336)	(184)
Всього	(88 932)	(52 085)

29. ІНШІ ВИТРАТИ

	2019	2018
Неопераційні курсові різниці	(10 882)	(17 677)
Збиток від продажу інвестицій	-	(838)
Інші витрати	(258)	(167)
Всього	(11 140)	(18 682)

30. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Компоненти витрат з податку на прибуток були представлені таким чином:

	2019	2018
Витрати з поточного податку на прибуток	-	-
Витрати/(Дохід) з відстроченого податку на прибуток	323	358
Витрати/(Дохід) з податку на прибуток	323	358

Товариство сплачує податки в Україні. В 2019 році податок на прибуток підприємств в Україні стягувався із оподаткованого прибутку, за вирахуванням звільнених від оподаткування витрат, за ставкою в розмірі 18%.

Узгодження очікуваних та фактичних податкових нарахувань представлено таким чином:

	2019	2018
Дохід/(Збиток) до оподаткування	(3 528)	(43 507)
Податок на прибуток за номінальною ставкою у розмірі 18%	635	7 831
Вплив постійних різниць	(312)	(7 473)
Витрати/(Дохід) з податку на прибуток	323	358

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

30. ПОДАТОК НА ПРИБУТОК (продовження)

Відстрочені податкові активи, відображені у звітті про фінансовий стан, представлені таким чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Нематеріальні активи	36	36	1
Основні засоби	658	404	380
Інші активи та зобов'язання	368	299	-
Відстрочені податкові активи, відображені в звітті про фінансовий стан	1 062	739	381

Чисті відстрочені податкові активи представлені таким чином:

	31 грудня 2019	Визнано в складі прибутку або збитку	31 грудня 2018
Нематеріальні активи	36	-	36
Основні засоби	658	254	404
Інші активи та зобов'язання	368	69	299
Чисті відстрочені податкові активи	1 062	323	739

	31 грудня 2018	Визнано в складі прибутку або збитку	1 січня 2018
Нематеріальні активи	36	35	1
Основні засоби	404	24	380
Інші активи та зобов'язання	299	299	-
Чисті відстрочені податкові активи	739	358	381

31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ

Основними фінансовими інструментами Товариства є банківські кредити та позики, грошові кошти та їх еквіваленти. Головною метою фінансових інструментів є фінансування діяльності Товариства. Товариство також має інші фінансові інструменти, включаючи дебіторську та кредиторську заборгованість, що виникають в ході операційної діяльності.

Основними ризиками, пов'язаними з фінансовими інструментами Товариства, є ризик ліквідності, процентний, валютний, кредитний ризик.

Товариство забезпечує належні управління, звітність та процедури внутрішнього контролю, які дозволяють своєчасно виявити зміни, що можуть становити загрозу для довгострокового виконання зобов'язань. Суттєвими чинниками ефективного управління ризиками є високий професійний рівень керівництва і відповідна комплектація персоналом. Керівництво Товариства несе відповідальність за впровадження, надійність і забезпечення функціонування систем управління ризиками. Ризики можуть виникати у всіх підрозділах Товариства, з цієї причини необхідний всебічний і систематичний аналіз ризиків.

Процентний ризик

Процентний ризик призводить до зміни витрат на виплату відсотків або доходів за інвестиціями, також впливає на зміну ставок дохідності на власний і інвестований капітал в порівнянні з очікуваними ставками дохідності. Товариство контролює середньозважену вартість позик за період. Станом на звітні дати всі зобов'язання Товариства мають фіксовані ставки.

Валютний ризик

Товариство здійснює свою операційну діяльність на території України і його залежність від валютного ризику визначається, операціями по яким валюта операції не відповідає функціональній. Товариство залучило кредитні кошти в іноземні валюти (Примітка 16), а також здійснює розрахунки з іноземними покупцями та постачальниками.

	31 грудня 2019 Долар США	31 грудня 2018 Долар США	1 січня 2018 Долар США
Торгова та інша кредиторська заборгованість	(116)	(740)	(4 356)
Зобов'язання по договорах оренди	(147 361)	-	-
Банківські кредити	(244 608)	(155 440)	(157 399)
Небанківські кредити	(24 324)	(57 045)	(105 684)
Загальна балансова вартість, що підпадає під валютний ризик	(416 409)	(213 225)	(267 439)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (продовження)

У таблиці нижче розкривається інформація про чутливість прибутку або збитку до обґрунтовано можливих змін у курсах обміну валют, які застосовувались на звітні дати, за умови, що всі інші змінні величини залишилися незмінними.

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Зміцнення долару США на 1%	(4 164)	(2 132)	(2 674)
Послаблення долару США на 1%	4 164	2 132	2 674

Кредитний ризик

Основними фінансовими активами Товариства є грошові кошти та залишки на рахунках банків, торгова та інша дебіторська заборгованість. Дані категорії представляють найбільший кредитний ризик Товариства по відношенню до фінансових активів. Кредитний ризик Товариства в основному відноситься до дебіторської заборгованості, яка представлена в звіті про фінансовий стан з урахуванням знецінення фінансового активу. Товариство застосовує спрощений підхід до визнання очікуваних кредитних збитків на увесь строк дії торгової та іншої дебіторської заборгованості, як дозволено згідно з МСФЗ 9. Товариство відображає очікувані кредитні збитки та зміни очікуваних кредитних втрат на кожну звітну дату, щоб відобразити зміни в кредитному ризику після первісного визнання.

До грошових коштів і їх еквівалентів також застосовуються вимоги МСФЗ (IFRS) 9 щодо знецінення, виявлений збиток від знецінення був несуттєвим.

Основні категорії фінансових інструментів Товариства представлені таким чином:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Довгострокові фінансові інвестиції	-	-	702
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи та послуги	64 477	42 608	31 978
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	54 668	78 465	730
Інша поточна дебіторська заборгованість	355 525	202 944	70 131
Гроші та їх еквіваленти	195 384	145 372	195 514
Всього	670 054	469 389	299 055

Кредитний рейтинг фінансових установ, з якими працює Товариство, згідно міжнародного рейтингового агентства Fitch, наступний:

Назва фінансової установи	Кредитний рейтинг	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
ПАТ "АЛФА-БАНК"	B- (Fitch)	29	2	2
ПАТ КБ "Приватбанк"	B (Fitch)	98	4	32 714
Інші банки	Не визначений	22 682	5 575	52 974
Інші залишки грошових коштів	Не визначений	175 575	139 791	109 824
Грошові кошти та їх еквіваленти		195 384	145 372	195 514

Ризик ліквідності

Завдання Товариства є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю шляхом використання умов кредитування, що надаються, в основному, постачальниками та банками. Товариство аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність, незалежно від очікування строків виконання зобов'язань за відповідними інструментами. У разі недостатньої або надмірної ліквідності Товариство перерозподіляє ресурси для досягнення оптимального фінансування своєї діяльності.

У таблиці нижче подано аналіз фінансових зобов'язань Товариства, розподілених на групи за відповідними термінами погашення, на онові залишкового періоду на звітну дату до терміну погашення за договорами. Суми, які розкриваються у таблиці, є недисконтованими потоками грошових коштів за основною сумою боргу та відсотків.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

31. ЦІЛІ ТА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ (продовження)

Аналіз фінансових зобов'язань за термінами погашення станом на 31 грудня 2019 року був представлений таким чином:

	Балансова вартість	Всього	Протягом 12 місяців	Від 1 до 2 років	Від 3 до 5 років
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 475 947	1 475 947	1 475 947	-	-
Кредити банків	280 008	313 919	313 919	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	384 257	573 490	311 494	104 294	157 702
Інші поточні зобов'язання	5 700	5 700	5 700	-	-
Всього	2 145 912	2 369 056	2 107 060	104 294	157 702

Аналіз фінансових зобов'язань за термінами погашення станом на 31 грудня 2018 року був представлений таким чином:

	Балансова вартість	Всього	Протягом 12 місяців	Від 1 до 2 років	Від 3 до 5 років
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 359 792	1 359 792	1 359 792	-	-
Кредити банків	171 000	207 961	66 982	140 979	-
Інші довгострокові зобов'язання	235 710	270 832	239 612	31 220	-
Векселі видані	4 000	4 000	4 000	-	-
Інші поточні зобов'язання	92 851	92 851	92 851	-	-
Всього	1 863 353	1 935 436	1 763 237	172 199	-

Аналіз фінансових зобов'язань за термінами погашення станом на 1 січня 2018 року був представлений таким чином:

	Балансова вартість	Всього	Протягом 12 місяців	Від 1 до 2 років	Від 3 до 5 років
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 147 237	1 147 237	1 147 237	-	-
Кредити банків	186 108	230 014	44 676	40 710	144 628
Інші довгострокові зобов'язання	193 143	212 915	136 247	45 021	31 647
Векселі видані	39 990	39 990	39 990	-	-
Інші поточні зобов'язання	143 083	143 083	143 083	-	-
Всього	1 709 561	1 773 239	1 511 233	85 731	176 275

32. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ

У відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або значною мірою впливає на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді питання, чи є сторони пов'язаними, до уваги береться зміст взаємовідносин сторін, а не лише їх юридична форма. Пов'язані сторони можуть провадити операції, які не проводились би між сторонами, що не є пов'язаними. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між сторонами, що не є пов'язаними.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

32. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ (Продовження)

Інформація про істотні залишки за операціями із пов'язаними сторонами станом 31 грудня 2019 року

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
Активи			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	169	111
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	-	939	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	-	54 663	-
Поточні фінансові інвестиції	-	-	9 500
Гроші та їх еквіваленти	-	-	105 832
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	353 908	-
Всього активи	-	409 679	115 443
Зобов'язання			
Зобов'язання за договорами оренди	-	(35 064)	-
Залучені кредити та займи	(16 298)	-	-
Поточна кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги	-	(165 735)	(160)
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	-	(37)	(45 304)
Інші поточні зобов'язання	(2 785)	(5)	-
Всього зобов'язання	(19 083)	(200 841)	(45 464)

Інформація про істотні залишки за операціями із пов'язаними сторонами станом 31 грудня 2018 року

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
Активи			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	116	187
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	-	224	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	-	78 459	-
Гроші та їх еквіваленти	-	-	80 210
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	200 511	-
Всього активи	-	279 310	80 397
Зобов'язання			
Векселі видані	(4 000)	-	-
Залучені кредити та займи	(178 304)	-	(9 303)
Поточна кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги	-	(147 858)	(146)
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	-	(50)	(1 738)
Інші поточні зобов'язання	(28 012)	(52 017)	-
Всього зобов'язання	(210 316)	(199 925)	(11 187)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

32. ОПЕРАЦІЇ З ПОВ'ЯЗАНИМИ СТОРОНАМИ (Продовження)

Інформація про істотні залишки за операціями із пов'язаними сторонами станом 1 січня 2018 року

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
Активи			
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	4 640	82
Дебіторська заборгованість за розрахунками за виданими авансами	-	135	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	-	720	-
Гроші та їх еквіваленти	-	-	126 055
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	69 698	-
Всього активи	-	75 193	126 137
Зобов'язання			
Векселі видані	(36 990)	(3 000)	-
Залучені кредити та займи	(86 420)	-	-
Поточна кредиторська заборгованість товари, роботи, послуги	-	(183 554)	(4 953)
Інші поточні зобов'язання	(97 775)	(40 489)	-
Всього зобов'язання	(221 185)	(227 043)	(4 953)

Інформація про істотні обсяги за операціями із пов'язаними сторонами за рік, що закінчився 31 грудня 2019 року:

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
Дохід від реалізації товарів	-	4 516	453 564
Інший операційний дохід	28 371	8 701	-
Закупки товарів	-	(1 215 539)	(66)
Отримані послуги	28 371	8 701	-
Фінансові витрати	(16 555)	(3 378)	(86)
Фінансові доходи	70 000	-	-

Інформація про істотні обсяги за операціями із пов'язаними сторонами за рік, що закінчився 31 грудня 2018 року:

	Материнська компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
Дохід від реалізації товарів	-	4 732	394 534
Інший операційний дохід	62 794	855	-
Закупки товарів	-	(930 790)	(15 884)
Отримані послуги	41 446	33 625	-
Фінансові витрати	(17 844)	-	-
Фінансові доходи	67 721	-	-

Ключовий управлінський персонал Товариства за 2019 рік складається з 13 осіб (2018: 8 осіб). Винагорода основному управлінському персоналу за 2019 рік, представлена заробітною платою у розмірі 999 тисяч гривень (2018: 901 тисяч гривень).

Зміни в статутному капіталі

В 2019 року відбулися зміни в статутному капіталі Товариства за рахунок додаткового внеску Учасника ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» в сумі 741 900 тисяч гривень у формі нематеріального активу (621 915 тисяч гривень - Примітка 6, 15) та іншої поточної дебіторської заборгованості (119 985 тисяч гривень - Примітка 10, 15).

Забезпечення кредитних зобов'язань

Банківські кредити Товариства забезпечені договорами іпотеки компаній, що знаходяться під спільним контролем кінцевих бенефіціарів, в сумі застави, що дорівнює загальній заборгованості за такими кредитними угодами.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інакше)

33. УМОВНІ ТА КОНТРАКТНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ

Податки. Товариство здійснює більшу частину своїх операцій в Україні, і тому повинно виконувати вимоги українського податкового законодавства. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів й іншими державними органами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які відповідно до законодавства уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для податкових перевірок протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин податковий рік може залишатися відкритим довше.

Товариство здійснює експортні операції, які потенційно можуть входити у сферу застосування нових правил українського законодавства із трансфертного ціноутворення («ТЦ»).

Керівництво вважає, що Товариство дотримується вимог ТЦ. Так як наразі не склалася стала практика впровадження нових правил трансфертного ціноутворення та формулювання деяких правил може трактуватись по-різному, вплив потенційних ризиків щодо оскарження податковими органами позиції Товариства у питаннях трансфертного ціноутворення не може бути достовірно оцінено.

Ці факти створюють значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування. Управлінський персонал вважає, виходячи з його тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень та судових рішень, що податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку. Проте відповідні органи можуть інакше тлумачити зазначені вище положення.

Товариство веде судові процеси з податковими органами відносно донарахувань податків та штрафних санкцій, поточна сума на дату випуску фінансової звітності за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року, складає 123 225 тисяч гривень.

Незважаючи на те, що питання нарахування податків не є предметом судового розгляду у справі, Товариство не виключає ймовірної наявності ризиків врахування податковими органами результатів розгляду кримінального провадження при здійсненні податкових перевірок. У випадку, якщо зазначені ризики будуть реалізовані, це може призвести до можливого донарахування податковими органами податку на прибуток та відповідних штрафних санкцій, а також до подальших судових справ з податковими органами. Ефект впливу на фінансову звітність визначити неможливо.

На думку керівництва, Товариство виконало усі вимоги чинного податкового законодавства. Під час звичайної господарської діяльності Товариство здійснює операції, тлумачення яких можуть бути різними у Товариства та податкових органів.

Юридичні питання. В процесі звичайної господарської діяльності до Товариства висуваються претензії та судові позови. За оцінками керівництва, ризик відтоку фінансових ресурсів, пов'язаних із такими претензіями, є малоімовірним тому, фінансова звітність Товариства не містить жодних забезпечень відносно цих операцій.

Капітальні контрактні зобов'язання. Капітальні контрактні зобов'язання Товариства станом на 31 грудня 2019 року становлять 7 954 тисяч гривень (31 грудня 2018 року: 7 305 тисяч гривень; 1 січня 2018 року: 5 847 тисяч гривень).

Зобов'язання за угодами операційної оренди.

Товариство як орендар

Товариство мало наступні непогашені мінімальні зобов'язання по угодам операційної оренди станом на звітні дати:

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Протягом року	-	135 928	90 721
Від другого до п'ятого року включно	-	322 537	272 750
Понад п'ять років	-	55 821	97 065
Всього	-	514 286	460 536

Станом на 1 січня 2019 року Товариство застосувало МСФЗ 16 щодо договорів операційної оренди (Примітка 5).

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

34. СПРАВЕДЛИВА ВАРТІСТЬ ФІНАНСОВИХ ІНСТРУМЕНТІВ

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки (тобто вихідну ціну на дату оцінки з точки зору учасника ринку, який утримує актив або має зобов'язання).

Зважаючи на те, що ринок для фінансових інструментів Товариства не є активним, Товариство встановлює справедливую вартість, застосовуючи метод оцінювання. Мета застосування методу оцінювання – визначити, якою була б ціна операції на дату оцінки в обміні між незалежними сторонами, зважаючи на звичайні міркування бізнесу.

На думку керівництва Товариства, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана у фінансовій звітності, приблизно дорівнює їхній справедливій вартості станом на 31 грудня 2019, 31 грудня 2018 та 1 січня 2018 року.

35. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ

Оптимізація процесу формування та використання капіталу є головною метою Товариства в управлінні капіталом. Стратегічна ціль Товариства - це формування належної системи управління капіталом, завданням якої є контроль та своєчасне коригування структури капіталу, для отримання максимального прибутку та забезпечення фінансової стійкості. Завданням стратегічного управління капіталом є довгострокова конкурентна привабливість та розширення ринків збуту, що сприяє стабільному отриманню прибутку.

Товариство здійснює контроль над капіталом за допомогою розрахунку коефіцієнта фінансового важеля. Фінансовий важіль, коефіцієнт використання позикових засобів - залежність прибутку від ступеня використання позикових засобів. Фінансовий важіль розраховується, як відношення суми позичкового капіталу до суми загальної величини капіталу Товариства. Чим більша частка довгострокової заборгованості, тим сильніший фінансовий важіль.

Товариство одержує вигоду від застосування фінансового важеля тільки в тому випадку, якщо дохід, отриманий за рахунок залучення позикових засобів перевищує витрати по виплаті відсотків. Політика Товариства направлена на досягнення значення даного коефіцієнта 0,5.

	31 грудня 2019	31 грудня 2018	1 січня 2018
Довгострокові кредити банків	-	125 705	148 137
Інші довгострокові зобов'язання	262 350	28 533	67 602
Короткострокові кредити банків	172 472	24 863	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями	229 443	227 609	163 512
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	1 475 947	1 359 792	1 147 237
Інші поточні зобов'язання	5 700	92 851	143 083
Векселі видані	-	4 000	39 990
Гроші та їх еквіваленти	(195 384)	(145 372)	(195 514)
Чиста заборгованість	1 950 218	1 717 981	1 514 047
Зареєстрований (пайовий) капітал	743 999	2 099	2 100
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	(420 789)	(417 584)	(374 435)
Власний капітал	323 210	(415 485)	(372 335)
Загальна величина капіталу	2 273 428	1 302 496	1 141 712
Коефіцієнт фінансового важеля	0,86	1,32	1,33

36. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ

Події після звітного періоду, які можуть мати суттєвий вплив на фінансовий стан Товариства та потребують коригувань фінансової звітності чи додаткового розкриття інформації, відсутні.

Вплив пандемії COVID-19

31 грудня 2019 року Всесвітній організації охорони здоров'я було повідомлено, що у Вухані, Хубей, було виявлено обмежену кількість випадків пневмонії невідомого походження. 7 січня 2020 року влада Китаю визначила новий тип коронавірусу (COVID-19) як причину. Починаючи з 31 грудня 2019 року, розвиток та розповсюдження COVID-19 призвело до безлічі пов'язаних з цим подій. Початок 2020 року характеризувався поширенням пандемії, що породжується коронавірусом COVID-19. Перший випадок коронавірусу був виявлений в Україні 3 березня.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»
Фінансова звітність за рік, який закінчився 31 грудня 2019 року
ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

(в тисячах українських гривень, якщо не вказано інше)

36. ПОДІЇ ПІСЛЯ ЗВІТНОГО ПЕРІОДУ (продовження)

Щоб запобігти поширенню вірусу COVID-19 в Україні, у березні 2020 року уряд України запровадив тимчасові обмеження на державному кордоні, забезпечив скасування регулярного транспорту та ввів інші обмеження на період загальнодержавного карантину. Залежно від подальших розробок, пов'язаних з пандемією, обмежувальний захід може бути скасований або продовжений.

Не можна виключати, що економічне уповільнення може виникнути з потенційними наслідками, які ще не піддаються кількісній оцінці, а також і на прибутковість Товариства, через вплив на операційний дохід та витрати пов'язанні з оцінкою ризику.

Після спалаху COVID-19 Товариство продовжує ретельно стежити за ситуацією та вживає запобіжних заходів відповідно до рекомендацій Всесвітньої організації охорони здоров'я та місцевих органів влади.